ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

Vilnius
2015

Leidinyje skelbiama 2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų 2015 m. birželio 16 d. redakcija, galiojanti nuo 2015 m. birželio 17 d.

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai patvirtinti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. V-457.

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai keisti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. V-614.

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai buvo atnaujinti bendradarbiaujant su švietimo įstaigomis. Siūlymus dokumentui atnaujinti teikė: mokytojai, dalykų mokytojų asociacijos, bendrojo ugdymo mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, savivaldybių švietimo padaliniai.

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų Pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų rengėjai – Bendrojo ugdymo ir Mokymosi visą gyvenimą departamentų specialistai.

Pasiūlymus, pastabas, komentarus prašome siųsti:

Audronei Šuminienei, Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vedėjo pavaduotojai (Audrone.Suminiene@smm.lt);

Daivai Vaišnorienei, Švietimo pagalbos skyriaus vyr. specialistei, – dėl mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų), ugdymo organizavimo (Daiva.Vaisnoriene@smm.lt);

Jolantai Zabietienei, Profesinio mokymo skyriaus vyr. specialistei, – dėl pagrindinio ugdymo programos antrosios dalies įgyvendinimo kartu su profesinio mokymo programa ir vidurinio ugdymo programos įgyvendinimo kartu su profesinio mokymo programa (Jolanta.Zabietiene@smm.lt).

ISBN 978-9986-03-673-9

Turinys

I skyrius. Bendrosios nuostatos ... 6
Ugdymo proceso organizavimo trukmė ... 7
Mokyklos ugdymo turinio formavimas ir įgyvendinimas. Mokyklos ugdymo planas ... 8
Mokinio individualaus ugdymo plano sudarymas ... 10
Sveikata ir gerovė mokykloje ... 11
Ugdymo diferencijavimas ... 11
Mokymosi pasiekimų gerinimas ir mokymosi pagalbos teikimas ... 12
Mokyklos ir mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimas ... 13
Dalykų mokymo intensyvinimas ... 14
Ugdymo turinio integravimas ... 14
Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas ... 15
Mokinių mokymosi krūvio reguliavimas ... 16
Neformaliojo vaikų švietimo organizavimas mokykloje ... 17
Ugdymo proceso organizavimas mokykloje, kurioje įteisintas tautinės mažumos kalbos mokymas arba mokymas tautinės mažumos kalba ... 17
Asmenų, baigusių užsienio valstybės ar tarptautinės organizacijos pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį ar pradinio, pagrindinio ugdymo programą, ugdymo organizavimas ... 18
Mokinių mokymas namie ... 19
Mokymosi organizavimas išlyginamosiose klasėse ar grupėse ... 19
Ugdymo organizavimas jungtinėse klasėse ... 20
Laikinųjų grupių sudarymas, klasių dalijimas ... 20

II skyrius. Pagrindinio ugdymo programos vykdymas ... 22
Pagrindinio ugdymo programos vykdymo bendrosios nuostatos ... 22
Ugdymo sričių mokymo organizavimas ... 23

III skyrius. Vidurinio ugdymo programos vykdymas ... 31
Vidurinio ugdymo programos vykdymo bendrosios nuostatos ... 31
Ugdymo sričių mokymo organizavimas ... 32

IV skyrius. Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų), ugdymo organizavimas ... 37
Bendrosios nuostatos ... 37
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, pažangos ir pasiekimų vertinimas ... 38
Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos mokiniams teikimas ... 39
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymas namie ... 39
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių ir besimokančių pagal bendrojo ugdymo ir pritaikytas bendrojo ugdymo programas, ugdymas ... 40
Apakusių 18 metų ir vyresnių asmenų socialinis ugdymas ... 41

1 priedas. Specializuoto ugdymo krypties programų (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programų) įgyvendinimas ... 43

2 priedas. Pagrindinio ugdymo programos ir vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su profesinio mokymo programa ... 49

3 priedas. Mokinių mokymo organizavimas ligoninės ir sanatorijos mokyklose ... 55

4 priedas. Pagrindinio ugdymo programos vykdymas jaunimo mokyklose, vaikų socializacijos centruose ir vidurinio ugdymo programos vykdymas vaikų socializacijos centruose ... 59

5 priedas. Asmenų, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, ugdymo organizavimas ... 63

6 priedas. Suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimas ... 66

7 priedas. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos ir socialinių įgūdžių ugdymo programos įgyvendinimas ... 73

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo ministro
2015 m. gegužės 6 d. įsakymu Nr. V-457

2015–2016 IR 2016–2017 MOKSLO METŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

I skyrius
Bendrosios nuostatos

1. 2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrieji ugdymo planai (toliau – bendrieji ugdymo planai) reglamentuoja pagrindinio, vidurinio ugdymo programų, suaugusiųjų bendrojo ugdymo programų (toliau – ugdymo programos) ir su šiomis programomis susijusių neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimą. Vadovaujantis bendraisiais ugdymo planais ir kitais teisės aktais, sudaromi 2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų mokyklos ugdymo planai.

2. Bendrųjų ugdymo planų tikslas – apibrėžti ugdymo programų vykdymo bendruosius reikalavimus ir pateikti rekomendacijas mokykloms ugdymo turiniui formuoti ir ugdymo procesui organizuoti, kad kiekvienas mokinys pasiektų geresnius ugdymo(si) rezultatus ir įgytų mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

3. Bendrųjų ugdymo planų uždaviniai:

3.1. pateikti gaires mokyklos ugdymo turiniui, mokyklos ugdymo planui kurti;

3.2. nurodyti minimalų privalomą pamokų skaičių, skirtą ugdymo programoms įgyvendinti.

4. Bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos:

Dalyko modulis – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis.

Kontrolinis darbas – žinių, gebėjimų, įgūdžių parodymas arba mokinio žinias, gebėjimus, įgūdžius patikrinantis ir formaliai vertinamas darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių.

Išlyginamoji klasė – klasė, sudaryta iš mokinių, nutraukusių mokymąsi ar nesimokiusių kai kurių bendrojo ugdymo dalykų.

Laikinoji grupė – mokinių grupė dalykui pagal modulį mokytis, diferencijuotai mokytis dalyko ar mokymosi pagalbai teikti.

Mokyklos ugdymo planas – mokykloje vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas, vadovaujantis bendraisiais ugdymo planais.

Pamoka – pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

Specialioji pamoka – pamoka mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, skirta įgimtiems ar įgytiems sutrikimams kompensuoti, išskirtiniams asmens gabumams ugdyti.

Specialiosios pratybos – švietimo pagalbos teikimo forma mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, padedanti įveikti mokymosi sunkumus ir sutrikimus.

Kitos bendruosiuose ugdymo planuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

PIRMASIS SKIRSNIS
UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMO TRUKMĖ

5. **Ugdymo organizavimas:**

5.1. **2015–2016 mokslo metai:**

2015–2016 mokslo metai								
Klasės	5	6	7	8	9 / I	10 / II	III	IV
Mokslo metų pradžia / Ugdymo proceso pradžia	09-01							
Trimestrų trukmė	1-asis 09-01–11-30 2-asis 12-01–02-29 3-iasis 03-01–06-03 (6–10, gimnazijos I, II klasei) ir 05-31 (5 klasei)							
Pusmečių trukmė	1-asis 09-01–01-22 2-asis 01-25–06-03							1-asis 09-01–01-22 2-asis 01-25–05-26
Rudens atostogos	10-26–10-30							
Žiemos (Kalėdų) atostogos	12-28–01-08							
Žiemos atostogos		02-15						
Pavasario (Velykų) atostogos	03-21–03-25*							
Ugdymo proceso pabaiga	05-31	06-03						05-26
Ugdymo proceso trukmė savaitėmis	32	34						33
Vasaros atostogos	06-01–08-31	06-06–08-31**						05-27–08-31***

Pastabos:
* gimnazijos IV klasių mokiniams atostogų diena, per kurią jie laiko kalbų įskaitą, perkeliama į 03-29 dieną;
** 10 ir gimnazijos II klasių mokiniams į atostogų laiką neįskaitomos dienos, kai jie laiko pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą švietimo ir mokslo ministro nustatytu laiku;
*** gimnazijos IV klasių mokiniams į atostogų laiką neįskaitomos dienos, kai jie laiko brandos egzaminus švietimo ir mokslo ministro nustatytu laiku.

5.2. **2016–2017 mokslo metai:**

2016–2017 mokslo metai								
Klasės	5	6	7	8	9 / I	10 / II	III	IV
Mokslo metų pradžia / Ugdymo proceso pradžia	09-01							
Trimestrų trukmė	1-asis 09-01–11-30 2-asis 12-01–02-28 3-iasis 03-01–06-02 (6–10, gimnazijos I, II klasei) ir 05-30 (5 klasei)							
Pusmečių trukmė	1-asis 09-01–01-20 2-asis 01-23–06-02							1-asis 09-01–01-20 2-asis 01-23–05-25
Rudens atostogos	10-31–11-04							
Žiemos (Kalėdų) atostogos	12-27–01-06							
Žiemos atostogos		02-17						
Pavasario (Velykų) atostogos	04-10–04-14*							
Ugdymo proceso pabaiga	05-30	06-02						05-25
Ugdymo proceso trukmė savaitėmis	32	34						33
Vasaros atostogos	05-31–08-31	06-05–08-31**						05-26–08-31***

Pastabos:
* gimnazijos IV klasių mokiniams atostogų diena, per kurią jie laiko kalbų įskaitą, perkeliama į 04-18 dieną;
** 10 ir gimnazijos II klasių mokiniams į atostogų laiką neįskaitomos dienos, kai jie laiko pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimą švietimo ir mokslo ministro nustatytu laiku;
*** gimnazijos IV klasių mokiniams į atostogų laiką neįskaitomos dienos, kai jie laiko kalbų įskaitas arba brandos egzaminus švietimo ir mokslo ministro nustatytu laiku.

6. Mokyklos dirba penkias dienas per savaitę.

7. Ugdymo procesas, įgyvendinant pagrindinio ugdymo programą, gali būti skirstomas trimestrais, pusmečiais arba kitokios trukmės ugdymo laikotarpiais, įgyvendinant vidurinio ugdymo programą – pusmečiais arba kitokios trukmės ugdymo laikotarpiais. Kitokios trukmės ugdymo laikotarpius nustato mokyklos vadovas.

8. Gimnazijos IV klasės mokiniui, laikant pasirinktą brandos egzaminą ugdymo proceso metu, jo pageidavimu gali būti suteikiama laisva diena prieš brandos egzaminą. Ši diena įskaičiuojama į mokymosi dienų skaičių.

9. 5 klasių mokiniams per mokslo metus skiriamos papildomos 10 mokymosi dienų atostogos. Mokykla papildomų atostogų laiką ir trukmę derina su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) ir mokyklos taryba. Papildomas atostogas rekomenduojama numatyti taip, kad jų dalis sutaptų su 6–10, gimnazijos I–IV klasių mokiniams skiriamomis Žiemos atostogomis. Žiemos (Kalėdų) ir pavasario (Velykų) atostogas mokykla, vykdanti ugdymą tautinės mažumos kalba, specializuoto ugdymo krypties programas, suderinusi su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, o valstybinė ir savivaldybės mokykla (viešoji įstaiga) ir nevalstybinė mokykla – suderinusi su savininku (dalyvių susirinkimu), gali keisti.

10. Mokyklos vadovas, iškilus situacijai, keliančiai pavojų mokinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremaliąją situaciją, priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo. Ekstremalioji situacija – tai padėtis, kuri gali susidaryti dėl kilusio ekstremalaus (gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio) įvykio ir kelia didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai arba lemia žmonių žūtį, sužalojimą ar didelius turtinius nuostolius. Sprendimą dėl ekstremaliosios situacijos paskelbimo nelaimės apimtoje savivaldybės teritorijoje priima savivaldybės administracijos direktorius, o jeigu ekstremalioji situacija išplinta į daugiau negu tris savivaldybes, valstybės lygio ekstremaliąją situaciją skelbia Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Mokyklos vadovas apie priimtus sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo informuoja valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savivaldybės vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ir nevalstybinės mokyklos savininką (dalyvių susirinkimą).

11. Jei oro temperatūra – 20 laipsnių šalčio ar žemesnė, į mokyklą gali nevykti 5 klasių mokiniai, esant 25 laipsniams šalčio ar žemesnei temperatūrai – ir kitų klasių mokiniai. Šios dienos įskaičiuojamos į mokymosi dienų skaičių.

ANTRASIS SKIRSNIS
MOKYKLOS UGDYMO TURINIO FORMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS. MOKYKLOS UGDYMO PLANAS

12. Mokyklos ugdymo turinys formuojamas pagal mokyklos tikslus, konkrečius mokinių ugdymo(si) poreikius ir įgyvendinamas, vadovaujantis pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašais, tvirtinamais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro (toliau – Ugdymo programų aprašai), Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), bendraisiais ugdymo planais, Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašas).

13. Mokykloje vykdomoms ugdymo programoms įgyvendinti rengiamas mokyklos ugdymo planas. Jis rengiamas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų bendrosiomis nuostatomis, taip pat nuostatomis, skirtomis konkrečiai programai vykdyti.

14. Mokykla, formuodama ugdymo turinį ir rengdama ugdymo planą, privalo remtis švietimo stebėsenos, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese informacija, standartizuotų testų, nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rezultatais, mokyklos veiklos įsivertinimo ir išorinio vertinimo duomenimis.

15. Mokyklos vykdoma kultūrinė, meninė, pažintinė, kūrybinė (toliau – pažintinė ir kultūrinė veikla), sportinė, praktinė, socialinė, prevencinė ir kt. veikla sudaro formuojamo mokyklos ugdymo turinio dalį. Ši veikla siejama su mokyklos ugdymo tikslais, mokinių mokymosi poreikiais ir organizuojama mokykloje ir už jos ribų. Pažintinei ir kultūrinei veiklai per mokslo metus turi būti skiriama nuo 30 iki 60 pamokų (iki 10 mokymosi dienų). Rekomenduojama ją organizuoti nuosekliai per visus mokslo metus, įvairiose mokymosi aplinkose, muziejuose mokyklos ugdymo plane nustatytu laiku.

16. Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrosiose programose dalyko turinys pateikiamas dvejiems mokslo metams. Bendruosiuose ugdymo planuose nurodomas minimalus pamokų skaičius, skirtas dalyko bendrajai programai įgyvendinti per dvejus mokslo metus. Mokykla, įgyvendindama ugdymo turinį, gali nuspręsti pamokas per dvejus metus skirstyti ir kitaip, nei nurodoma bendrųjų ugdymo planų 123, 124 ir 137 punktuose, bet dalykui mokyti per dvejus metus privaloma skirti ne mažiau pamokų, nei nurodyta šiuose punktuose.

17. Mokyklos ugdymo planas rengiamas, vadovaujantis demokratiškumo, subsidiarumo, prieinamumo, bendradarbiavimo principais, į jo rengimą įtraukiami mokytojai, mokiniai, tėvai (globėjai, rūpintojai), taip pat gali būti įtraukti ir vietos bendruomenės atstovai. Mokyklos vadovo įsakymu sudaroma darbo grupė, rengsianti mokyklos ugdymo planą. Grupės darbui vadovauja mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo.

18. Mokykloje susitariama dėl ugdymo plano turinio, struktūros ir formos. Mokyklos ugdymo plane, atsižvelgiant į mokyklos kontekstą, rekomenduojama pateikti konkrečius sprendimus, padedančius įgyvendinti Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrąsias programas, pasiekti jose numatytus mokymosi pasiekimus.

19. Mokyklos ugdymo planas gali būti rengiamas vieneriems ar dvejiems mokslo metams. Mokykla ugdymo organizavimo sprendimų kasmet atnaujinti neprivalo, jei jie atitinka bendrųjų ugdymo planų nuostatas ir mokyklos iškeltus ugdymo tikslus.

20. Rengiant mokyklos ugdymo planą, rekomenduojama susitarti dėl:

20.1. mokyklos ugdymo plano tikslų, nuostatų, principų;

20.2. vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo ypatumų;

20.3. ugdymo turinio planavimo ir įgyvendinimo stebėsenos;

20.4. dalykų mokymuisi skiriamų pamokų skaičiaus konkrečioje klasėje, užtikrinant Bendrosiose programose numatytus mokinių mokymosi pasiekimus;

20.5. ugdymo turinio integravimo nuostatų: kokias integruojamąsias programas, nurodytas bendrųjų ugdymo planų 62 punkte, numatoma integruoti į mokyklos ugdymo turinį, ir numatyti integravimo būdą;

20.6. mokiniui siūlomų papildomai pasirinkti dalykų, dalykų modulių, atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius ir šių dienų aktualijas;

20.7. pažintinės ir kultūrinės, projektinės veiklos, brandos darbo organizavimo;

20.8. mokymosi sąlygų sudarymo mokiniams mokytis ne tik klasėje, bet ir įvairiose aplinkose; mokymo ir mokymosi išteklių panaudojimo;

20.9. socialinės-pilietinės veiklos organizavimo mokantis pagal pagrindinio ugdymo programą;

20.10. mokinio pasiekimų ir pažangos vertinimo būdų ir laikotarpių;

20.11. reikalavimų mokinio individualiam ugdymo planui sudaryti;

20.12. numatomų priemonių ir būdų mokinių pasiekimams gerinti; mokymosi pagalbos teikimo mokiniams, turintiems žemus mokymosi pasiekimus, ir kt.;

20.13. pamokų, skiriamų mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, panaudojimo;

20.14. švietimo pagalbos teikimo;

20.15. neformaliojo vaikų švietimo veiklos organizavimo: pasiūlos, galimybės rinktis ir organizavimo būdų; minimalaus grupės dydžio neformaliojo vaikų švietimo veikloms organizuoti;

20.16. laikinųjų grupių sudarymo principų ir dydžio;

20.17. mokinio pasirinkto dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio, mokėjimo lygio keitimo arba pasirinkto dalyko, dalyko kurso ar dalyko modulio atsisakymo ir naujo pasirinkimo;

20.18. dalykų mokymo intensyvinimo;

20.19. pagilinto dalykų mokymo, kryptingo meninio ugdymo, dvikalbio ugdymo ir kt.;

20.20. bendradarbiavimo su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) tikslų ir būdų;

20.21. bendradarbiavimo su įstaigomis, įmonėmis ar asociacijomis ir kt. tikslų ir būdų;

20.22. kitų mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti aktualių nuostatų.

21. Mokiniams, be privalomojo ugdymo turinio dalykų, numatytų bendrųjų ugdymo planų 123, 124 ir 137 punktuose, mokykla pasiūlo pasirinkti pasirenkamuosius dalykus, dalykų modulius, kurių turinį nustato švietimo ir mokslo ministro patvirtintos ir / arba mokyklos parengtos ir mokyklos vadovo patvirtintos programos. Mokykla, rengdama pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių turinį, vadovaujasi Bendraisiais formaliojo švietimo programų reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. ISAK-535 „Dėl Bendrųjų formaliojo švietimo programų reikalavimų patvirtinimo“.

22. Bendruosiuose ugdymo planuose atsiradus nenumatytiems atvejams, mokykla ugdymo proceso metu gali koreguoti mokyklos ugdymo planą arba mokinio individualų ugdymo planą, atsižvelgdama į mokymo lėšas ir išlaikydama minimalų pamokų skaičių dalykų bendrosioms programoms įgyvendinti.

23. Ugdymo procesas mokykloje organizuojamas pamokų forma. Pamokos trukmė – 45 min. Mokykla privalo skirti minimalų pamokų skaičių per dvejus metus, nustatytą bendrųjų ugdymo planų 123, 124 ir 137 punktuose, dalykų bendrosiose programose numatytiems pasiekimams pasiekti.

24. Mokykla, pasirinkusi kitokį ugdymo proceso organizavimo būdą nei numatytas bendrųjų ugdymo planų 23 punkte, pavyzdžiui, projekto metodu ar kitaip, tai turi suderinti: valstybinė mokykla (biudžetinė įstaiga) – su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga) – su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinė, savivaldybės mokykla (viešoji įstaiga) ir nevalstybinė mokykla – su savininku (dalyvių susirinkimu). Pasirinktas ugdymo proceso organizavimo būdas neturi prieštarauti teisės aktams, reglamentuojantiems mokyklos veiklą, ir turi padėti pasiekti Bendrosiose programose numatytus mokinių pasiekimus.

25. Mokyklos ugdymo plane gali būti numatoma bendradarbiauti su kitais švietimo teikėjais, taip siekiant užtikrinti įgyvendinamų ugdymo programų tęstinumą, nuoseklumą, nustatytą Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-556 „Dėl Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašo patvirtinimo“, perimamumą ir didinti mokinių galimybes rinktis dalykus ar jų modulius ne tik savo, bet ir kitose mokyklose.

26. Mokyklos ugdymo planą mokyklos vadovas tvirtina iki mokslo metų pradžios, suderinęs su mokyklos taryba, taip pat su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), dalyvių susirinkimu (savininku) (valstybinės, savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos ir nevalstybinės mokyklos).

TREČIASIS SKIRSNIS
MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS

27. Mokinio individualus ugdymo planas – tai kartu su mokiniu sudaromas jo gebėjimams ir mokymosi poreikiams pritaikytas mokymosi planas. Individualiu ugdymo planu siekiama padėti mokiniui planuoti, kaip pagal savo galias pasiekti aukštesnius ugdymo(si) pasiekimus, ugdyti(s) asmeninę atsakomybę, gebėjimus, įgyvendinti išsikeltus tikslus.

28. Individualų ugdymo planą privaloma sudaryti kiekvienam mokiniui, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą. Mokinio individualiame ugdymo plane nurodomi dalykai ar dalykų grupės, kurių mo-

komasi, kokiu kursu, kiek pamokų skiriama, kokius pasirenkamuosius dalykus, dalykų modulius mokinys mokosi, ir kt. Mokinys individualų ugdymo planą suderina su mokyklos galimybėmis arba renkasi iš mokyklos siūlomų variantų. Individualaus ugdymo plano formą mokiniui siūlo mokykla.

29. Individualus ugdymo planas turi būti sudaromas mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą jaunimo mokyklose, socializacijos centruose, sanatorijos ir ligoninės mokyklose arba mokomas namie.

30. Mokinio, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, individualus ugdymo planas rengiamas ir įgyvendinamas, bendradarbiaujant mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) ir mokyklos vadovui ar mokyklos vadovo pavaduotojui ugdymui, švietimo pagalbos specialistams. Sudarant individualų ugdymo planą, rekomenduojama atsižvelgti į mokykloje turimą informaciją apie mokinį ir jo mokymosi pasiekimus. Individualus ugdymo planas turi būti aiškus ir suprantamas mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams). Mokinio individualiame ugdymo plane rekomenduojama numatyti mokymosi uždavinius, apibrėžti sėkmės kriterijus, numatyti mokinio indėlį į mokymąsi, reikiamą mokymosi pagalbą. Mokinių individualūs ugdymo planai mokykloje turi būti nuolat peržiūrimi ir, jeigu reikia, koreguojami.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
SVEIKATA IR GEROVĖ MOKYKLOJE

31. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas:

31.1. vadovaujasi Lietuvos higienos norma HN 21:2011 „Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos ir saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2011. Mokykla, vykdanti bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (toliau – Higienos norma);

31.2. sudaro sąlygas mokiniui mokytis mokinių, mokinių ir mokytojų, kitų mokyklos darbuotojų pagarba vienas kitam grįstoje, psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai sveikoje ir saugioje aplinkoje, laiku pastebi ir nedelsdama sustabdo patyčių ir smurto apraiškas, užtikrina higienos reikalavimų neviršijantį mokymosi krūvį;

31.3. sudaro sąlygas mokiniui ugdytis bendrąsias kompetencijas, aktyviai veikti, tyrinėti, bendrauti ir bendradarbiauti įvairiose veiklose ir fizinėse bei virtualiose aplinkose, dalį formaliojo ir neformaliojo švietimo veiklų organizuodama už mokyklos ribų (gamtoje, muziejuose, įvairiose įstaigose ir pan.).

32. Į mokyklos ugdymo turinį integruojama Sveikatos ugdymo bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-1290 „Dėl Sveikatos ugdymo bendrosios programos patvirtinimo“, ir priimamas sprendimas dėl jos įgyvendinimo būdų (integruoti į kitų dalykų turinį, įgyvendinti per neformaliojo švietimo veiklas, skirti atskirą laiką programai įgyvendinti ar kt.).

33. Mokykloje rekomenduojama sudaryti sąlygas mokiniui kasdien turėti fiziškai aktyvią pertrauką tarp pamokų, ne trumpesnę kaip 25 min.

34. Mokykla planuoja ir organizuoja kryptingus sveikos gyvensenos, sveikatos saugojimo ir stiprinimo renginius.

35. Mokykla ugdymo(si) aplinką kuria, vadovaudamasi Higienos norma, Ugdymo programų aprašais.

PENKTASIS SKIRSNIS
UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS

36. Mokiniai skiriasi savo patirtimi, motyvacija, interesais, siekiais, gebėjimais, mokymosi stiliumi, pasiekimų lygiu ir kt., tai lemia skirtingus mokymosi poreikius. Diferencijuotu ugdymu atsižvelgiama į šiuos poreikius, nes mokiniui turi būti pritaikomi mokymosi uždaviniai ir užduotys, ugdymo turinys, metodai, mokymo(si) priemonės, tempas, mokymosi aplinka ir skiriamas laikas. Diferencijuoto ugdymo tikslas – su-

daryti sąlygas kiekvienam mokiniui sėkmingiau mokytis. Juo taip pat kompensuojami brendimo, mokymosi tempo netolygumai, atsirandantys vertikalaus skirstymo klasėmis pagal mokinių amžių sistemoje.

37. Diferencijavimas gali būti taikomas:

37.1. mokiniui individualiai;

37.2. mokinių grupei:

37.2.1. pasiekimų skirtumams mažinti, gabumams plėtoti, pritaikant įvairias mokymosi strategijas;

37.2.2. tam tikroms veikloms atlikti (projektiniai, tiriamieji mokinių darbai, brandos darbai, darbo grupės), sudarant mišrias arba panašių polinkių, interesų mokinių grupes.

38. Mokinių perskirstymas ar priskyrimas grupei, nepažeidžiantis jų priklausymo nuolatinės klasės bendruomenei, gali būti trumpo laikotarpio – tik tam tikroms užduotims atlikti arba tam tikro dalyko pamokoms. Dėl pergrupavimo tikslų ir principų turi būti tariamasi su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), jis neturi daryti žalos mokinio savivertei, tolesnio mokymosi galimybėms, mokinių santykiams klasėje ir mokykloje.

39. Mokykla analizuoja, kaip ugdymo procese įgyvendinamas diferencijavimas, individualizavimas, kokį poveikį jis daro pasiekimams ir pažangai, priima sprendimus dėl tolesnio ugdymo diferencijavimo. Priimant sprendimus, atsižvelgiama į mokinio mokymosi motyvaciją ir ugdymo turinio pasirinkimą, individualią pažangą ir sąmoningai keliamus mokymosi tikslus.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS
MOKYMOSI PASIEKIMŲ GERINIMAS IR MOKYMOSI PAGALBOS TEIKIMAS

40. Mokykla privalo sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui mokytis pagal jo gebėjimus ir pasiekti kuo aukštesnius pasiekimus.

41. Mokykla, įgyvendinanti pagrindinio ugdymo programą, paskiria asmenį, atsakingą už mokymosi pasiekimų gerinimą ir mokymosi pagalbos organizavimą.

42. Mokymosi pagalbos organizavimas aprėpia ne tik priimamus sprendimus ir įgyvendinamas priemones, bet ir tų priemonių poveikio analizę. Bendrųjų ugdymo planų 43–51 punktuose numatytas priemones rekomenduojama taikyti mokykloje, įgyvendinančioje pagrindinio ugdymo programą.

43. Mokymosi procesas mokykloje turi būti nuolat stebimas ir laiku nustatomi mokiniui kylantys mokymosi sunkumai. Apie atsiradusius mokymosi sunkumus informuojami mokyklos švietimo pagalbos specialistai, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) ir kartu tariamasi, kaip bus organizuojama veiksminga mokymosi pagalba.

44. Mokymosi pagalbą mokiniui būtina suteikti, kai jo pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, ir mokinys nedaro pažangos; kai kontrolinis darbas įvertinamas nepatenkinamai; kai mokinys dėl ligos ar kitų priežasčių praleido dalį pamokų ir pan.

45. Mokymosi pagalba teikiama laiku, atsižvelgiant į mokančio mokytojo ar švietimo pagalbos specialisto rekomendacijas, ir turi atitikti mokinio mokymosi galias. Mokymosi pagalbos teikimo dažnumas ir intensyvumas priklauso nuo jos poreikio mokiniui, atsižvelgiant į mokančio mokytojo rekomendacijas.

46. Mokykla, keldama uždavinį pagerinti mokinių pasiekimus konkrečiose srityse, turi atsižvelgti į mokinių poreikius, tėvų lūkesčius, mokyklos kontekstą, pasirinkti veiksmingas priemones šiems uždaviniams įgyvendinti.

47. Mokymosi pagalbą rekomenduojama teikti:

47.1. pirmiausia pamokoje kaip grįžtamąjį ryšį, pagal jį nedelsiant turi būti koreguojamas mokinio mokymasis, pritaikant tinkamas mokymo(si) užduotis, metodikas ir kt.;

47.2. skiriant trumpalaikes ar ilgalaikes konsultacijas, kurių trukmę rekomenduoja mokantis mokytojas ar nustato mokykla pagal mokymosi pagalbos poreikį;

47.3. organizuojant pačių mokinių pagalbą kitiems mokiniams;

47.4. kitu mokyklos pasirinktu būdu.

48. Teikiant mokymosi pagalbą, gali būti sudaromos mokinių, kuriems reikia panašaus pobūdžio pagalbos, grupės. Šios grupės gali būti sudaromos ir iš gretimų klasių mokinių. Išskirtiniais atvejais mokymosi pagalba gali būti skiriama ir individualiai.

49. Mokyklos ugdymo plane rekomenduojama numatyti mokymosi pagalbos organizavimo ir įgyvendinimo būdus (pavyzdžiui, konsultacijų mokiniui ar mokinių grupei skyrimas ir pan.).

50. Siekiant pagerinti mokinių pažangą ir pasiekimus, rekomenduojama:

50.1. suteikti pagalbą pirmiausia tiems mokiniams, kurių pasiekimai žemi arba aukščiausi;

50.2. sudaryti sąlygas mokykloje atlikti namų darbų užduotis;

50.3. stiprinti mokinių motyvaciją kryptingai veikti, siekiant mokymosi tikslų;

50.4. tobulinti mokyklos mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarką, itin daug dėmesio skiriant formuojamajam vertinimui pamokoje, diagnostiniam vertinimui.

50.5. sudaryti sąlygas mokytojams tobulinti ugdymo individualizavimo metodiką, prireikus pasitelkti švietimo pagalbos specialistus ugdymo turiniui planuoti ir laiku koreguoti, atsižvelgiant į mokinių mokymosi pagalbos poreikius;

50.6. sudaryti galimybes mokytojams tobulinti profesines žinias, ypač dalykines kompetencijas ir gebėjimus, organizuoti ugdymo procesą įvairių gebėjimų ir poreikių mokiniams;

50.7. aktyviau įtraukti į vaiko ugdymo procesą mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), ne tik sprendžiant vaikų ugdymosi problemas, bet ir teikiant įvairią mokymosi pagalbą, supažindinant su darbo ir profesijų pasauliu, organizuojant mokyklos gyvenimą.

51. Mokyklai, įgyvendinančiai pagrindinio ugdymo programą, rekomenduojama mokyklos veiklos plane numatyti priemones, skirtas mokinių pasiekimams gerinti, arba parengti mokinių pasiekimų gerinimo priemonių planą, atsižvelgiant į esamus mokinių pasiekimus, nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų duomenis.

52. Pamokas, skirtas mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, pagrindinio ugdymo programoje galima naudoti:

52.1. pamokoms-konsultacijoms, kurios skirtos mokymosi pagalbai teikti;

52.2. pasirenkamiesiems dalykams mokyti;

52.3. dalyko moduliams mokyti;

52.4. dalyko papildomoms pamokoms;

52.5. suteikiant pagalbą namų darbams ruošti;

52.6. klasei dalyti į mažesnes grupes (pvz., praktikos ir eksperimentiniams darbams, kūno kultūrai ir kt.);

52.7. kitiems mokinio ugdymo poreikiams tenkinti.

SEPTINTASIS SKIRSNIS
MOKYKLOS IR MOKINIŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) BENDRADARBIAVIMAS

53. Mokyklos ugdymo plane rekomenduojama nustatyti mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos bendradarbiavimo formas, numatant mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) galimybes kartu su mokytojais ir mokiniais dalyvauti planuojant, įgyvendinant ugdymo procesą, aptariant mokinių pasiekimus ir pažangą, priimant sprendimus dėl mokyklos priemonių ugdymo(si) kokybei gerinti.

54. Mokykla turi užtikrinti, kad mokytojai ir mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) informacija apie mokinių mokymąsi, pasiekimus ir pažangą, mokymosi poreikius ir motyvaciją, iškilusius sunkumus keistųsi abipusiškai ir laiku. Tėvai (globėjai, rūpintojai) turi padėti mokyklai spręsti problemas, susijusias su vaiko mokymosi pasiekimų gerinimu.

55. Mokykla, įgyvendinanti pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, turi konsultuoti ir skatinti mokinių tėvus:

55.1. sukurti mokiniams tinkamą edukacinę aplinką namuose;

55.2. savo pagrįstais lūkesčiais motyvuoti vaiką mokytis;

55.3. padėti vaikams mokytis namuose;

55.4. sudaryti galimybes vaikams dalyvauti neformaliojo švietimo veiklose, išsakyti mokyklos tobulinimo lūkesčius.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS
DALYKŲ MOKYMO INTENSYVINIMAS

56. Mokykla gali bendruosiuose ugdymo planuose dvejiems metams nustatytą pamokų skaičių skirti trumpesniam laikotarpiui, kad mokiniai, intensyviau mokydamiesi, dalyko bendrojoje programoje numatytus pasiekimus pasiektų per trumpesnį laikotarpį.

57. Mokyklos ugdymo plane rekomenduojama nurodyti: kokių dalykų mokymą numatoma intensyvinti, kaip tai bus organizuojama ir vertinama.

58. Mokykla, organizuodama ugdymo procesą, gali intensyvinti dalykų mokymą per dieną, savaitę, mokslo metus ar nustatyti kitokį mokymosi periodą. Intensyvinant mokymąsi:

58.1. per dieną dalykui mokyti galima skirti ne vieną, o keletą viena po kitos vykstančių pamokų, taip sudarant sąlygas organizuoti eksperimentus gamtos mokslų pamokose, projektinius darbus ir kt.;

58.2. pamokas numatyti ne po vieną kiekvienai dienai, bet po daugiau tik keletui savaitės dienų;

58.3. per mokslo metus tam tikrą laikotarpį, pavyzdžiui, antrąjį pusmetį ar pan., dalyko mokytis rekomenduojama intensyviau.

59. Sprendimus dėl dalykų intensyvinimo mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ar vidurinio ugdymo programą, priima mokykla, derindama mokyklos ir mokinių mokymosi poreikius; intensyvinant dalyko mokymą, turi būti išlaikomas bendras pamokų, skirtų dalykui per dvejus metus, skaičius ir neviršijamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę, nustatytas pagal Higienos normą.

60. Dorinio ugdymo dalyko mokymą galima intensyvinti tik įgyvendinant vidurinio ugdymo programą.

DEVINTASIS SKIRSNIS
UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS

61. Mokykla, siekdama optimizuoti mokinių mokymosi krūvius, į ugdymo turinį gali integruoti kelių dalykų turinio temas ar problemas.

62. Atsižvelgiant į mokyklos kontekstą, į mokyklos ugdymo turinį:

62.1. integruojama Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. ISAK-494 „Dėl Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programos patvirtinimo“, Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. vasario 7 d. įsakymu Nr. ISAK-179 „Dėl Rengimo šeimai ir lytiškumo ugdymo programos patvirtinimo“, Ugdymo karjerai programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“;

62.2. rekomenduojama integruoti Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrąją programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 „Dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos patvirtinimo“, Vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrąją programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. V-651 „Dėl Pagrindinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos ir vidurinio ugdymo etninės kultūros bendrosios programos patvirtinimo“, ir kitas mokyklos ugdymo turiniui aktualias prevencines programas.

63. Mokykla, išanalizavusi numatomų integruoti programų tikslus, turinį ir ryšį su bendrųjų programų tikslais ir turiniu, atsižvelgdama į mokyklos tikslus ir kontekstą, priima sprendimus dėl programų įgyvendinimo formos. Programos gali būti:

63.1. integruojamos į dalyko ar dalykų ugdymo turinį;
63.2. siūlomos mokiniui kaip laisvai pasirenkami dalykai;
63.3. įgyvendinamos kaip privalomi dalykai;
63.4. įgyvendinamos, skiriant tam mokymosi dienų per mokslo metus;
63.5. įgyvendinamos kaip neformaliojo vaikų švietimo veiklų dalis;
63.6. įgyvendinamos kitu mokyklos pasirinktu būdu.

64. Mokykla, priėmusi sprendimą dėl kurių nors programų integravimo į mokyklos ugdymo turinį, turi pasirinkti atitinkamus planavimo, organizavimo, mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo ir fiksavimo būdus.

65. Dienyne integruojamųjų pamokų apskaitai užtikrinti rekomenduojama nurodyti:

65.1. integruojamą temą dalykui skirtame apskaitos puslapyje, jei integruojamoji programa integruojama į dalyko turinį. Jei integruojamas kelių dalykų turinys ir pamokoje dirba keli mokytojai, integruojamų dalykų pamokų turinį dienyne būtina įrašyti tų dalykų apskaitai skirtuose puslapiuose;

65.2. integruojamąją programą kaip atskiro dalyko įgyvendinimą, jei integruojamoji programa įgyvendinama kaip atskiras dalykas, skiriant pamokas;

65.3. integruojamąją programą kaip atskiro dalyko įgyvendinimą jei tam skiriamos atskiros mokymosi dienos per mokslo metus;

65.4. kitu mokykloje sutartu fiksavimo būdu.

66. Mokykla analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą mokantis pasirinktu būdu įgyvendinamą integruojamąją programą ir priima sprendimus dėl įgyvendinimo kokybės gerinimo ar tolesnio turinio integravimo, taip pat stebi, kaip ugdymo procese įgyvendinamas ugdymo turinio integravimas, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytus rezultatus, ir priima sprendimus dėl tolesnio mokymo organizavimo būdo.

67. Integruotas dalyko ir užsienio kalbos mokymas(is) – tai dalyko turinio mokymas(is) užsienio kalba. Tokio mokymo(si) tikslas – dalyko ir kalbinių kompetencijų ugdymas. Integruotas dalyko ir užsienio kalbos mokymas(is) gali būti įgyvendinamas:

67.1. dalyko ir užsienio kalbų mokytojams parengus mokymo programą – ilgalaikį planą. Programą gali įgyvendinti dalyko mokytojas, užsienio kalbos mokytojas arba dalyko ir užsienio kalbos mokytojas kartu;

67.2. dalyko arba užsienio kalbos pamokose, arba kaip dalyko modulis, skiriant pagal poreikį pamoką(ų) iš ugdymo poreikiams ir mokymosi pagalbai teikti pamokų.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS
MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

68. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas yra mokyklos ugdymo turinio dalis ir turi derėti su keliamais ugdymo tikslais ir ugdymo proceso organizavimu. Vertinant mokinių pažangą ir pasiekimus, ugdymo procese vadovaujamasi Bendrosiomis programomis, Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256 „Dėl Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sampratos“ (toliau – Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata), Ugdymo programų aprašais.

69. Numatant mokinių, pradedančių mokytis pagal pagrindinio ugdymo programą, pažangos ir pasiekimų vertinimą, atsižvelgiama į Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo apraše pateiktą informaciją. Mokyklos ugdymo plane ar jo prieduose aprašomas mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas.

70. Pagrindinio ugdymo programoje daugiau dėmesio negu iki šiol turi būti skiriama mokytis padedančiam formuojamajam vertinimui, t. y. mokinio mokymosi stebėjimui, laiku teikiamam atsakui (grįžtamajam ryšiui) ir ugdymo turinio pritaikymui. Diagnostinis vertinimas turi padėti nustatyti mokinio pasiekimus ir pažangą tam tikro mokymosi etapo pradžioje ir pabaigoje, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi žingsnius, suteikti mokymosi pagalbą sunkumams įveikti. Vidurinio ugdymo programoje taikomas formuojamasis ir diagnostinis vertinimas.

71. Mokinių pasiekimų patikrinimas diagnostikos tikslais prieš mokymą ir mokymo procese atliekamas reguliariai, kaip reikia pagal dalyko mokymosi logiką ir mokyklos susitarimus: mokiniai atlieka kontrolinius darbus ar kitas vertinimo užduotis, kurios parodo tam tikro laikotarpio pasiekimus, yra įvertinamos sutartine forma (pažymiais ar kaupiamaisiais balais ir kt.). Atliekant diagnostinį vertinimą, gali būti atsižvelgiama į formuojamojo vertinimo metu surinktą informaciją. Diagnostinio vertinimo informacija būtina remtis, analizuojant mokinių pažangą ir poreikius, keliant tolesnius mokymo ir mokymosi tikslus.

72. Mokykla, siekdama padėti kiekvienam mokiniui pagal išgales pasiekti aukštesnius ugdymo(si) rezultatus:

72.1. pritaiko mokymą pagal mokinio gebėjimus, kad jis galėtų siekti aukštesnių rezultatų;

72.2. užtikrina mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo būdų ir formų dermę mokykloje (ypač mokytojams, dirbantiems su ta pačia klase), remiasi vertinimo metu sukaupta informacija;

72.3. informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir mokyklos nustatyta tvarka, prireikus koreguoja mokinio individualų ugdymo planą. Kartu su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) aptaria mokinių daromą pažangą, mokymosi pasiekimus ir numato, kaip juos gerinti ir pritaikyti turinį.

73. Mokykla priima sprendimus dėl mokinių pažangos ir pasiekimų, pasirenkamųjų dalykų ir dalykų modulių, integruojamųjų programų vertinimo būdų, vertinimo laiko tarpsnių, išskyrus atvejus, kai pasiekimų patikrinimo datos nustatytos švietimo ir mokslo ministro.

74. Mokinių, kurie mokosi pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, pažanga ir pasiekimai vertinami pagal Bendrosiose programose aprašytus pasiekimus. Mokinių žinios ir supratimas, žinių taikymo ir aukštesnieji mąstymo gebėjimai vertinami pažymiais (pagal 10 balų skalę). Mokykla gali rinktis kitus vertinimo būdus, pvz., komentarus, kaupiamuosius taškus ir kt., bet privalo numatyti įvertinimų konvertavimo į pažymius pagal dešimtbalę sistemą būdą ir laiką.

75. Mokykloje tiksliai numatomi vertinimo būdai, vertinimo laikotarpiai, įvertinimo informacijos užrašymo formos, jos analizės ir panaudojimo būdai.

76. Dalykų mokymosi pasiekimai trimestro, pusmečio, modulio ar kito laikotarpio pabaigoje įvertinami pažymiu ar įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir mokyklos vadovo įsakymą.

77. Mokinių, kurie mokosi dalykų modulių, pasiekimai gali būti vertinami pažymiu ar kitu būdu (įskaita, kaupiamuoju balu ir kt.), jie gali būti įskaitomi į atitinkamo dalyko programos pasiekimų įvertinimą.

78. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pratybose vertinami įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS
MOKINIŲ MOKYMOSI KRŪVIO REGULIAVIMAS

79. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą, negali būti daugiau kaip 7 pamokos per dieną.

80. Mokiniui mokymosi krūvis per savaitę turi būti paskirstytas proporcingai. Rekomenduojama penktadienį organizuoti mažiau pamokų nei kitomis savaitės dienomis.

81. Tausojant mokinio sveikatą, optimizuojant mokymosi krūvius mokykloje, vykdoma mokinių mokymosi krūvio ir skiriamų namų darbų stebėsena:

81.1. organizuojamas mokytojų bendradarbiavimas, skatinamas ugdymo turinio integravimas, sprendžiami mokinių mokymosi krūvio optimizavimo klausimai;

81.2. užtikrinama, kad mokiniams per dieną nebūtų skiriamas daugiau kaip vienas kontrolinis darbas. Apie kontrolinį darbą mokinius būtina informuoti ne vėliau kaip prieš savaitę. Nerekomenduojami kontroliniai darbai po ligos, atostogų ar šventinių dienų.

82. Penktų klasių mokiniams, kurie pradeda mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį, rekomenduojama skirti minimalų privalomų pamokų skaičių. Didesnis už minimalų privalomų pamokų

skaičius dalykams, pasirenkamiesiems dalykams, dalykų moduliams mokytis 5–8 ir 9–10, gimnazijos I–II klasių mokiniams skiriamas, suderinus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais).

83. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, rekomenduojamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę gali būti ne daugiau nei 10 procentų didesnis už minimalų mokiniui skiriamų pamokų skaičių, nurodytą bendrųjų ugdymo planų 123 ir 124 punktuose. Rekomenduojama mokymosi pagalbai organizuoti skirti trumpalaikę ar ilgalaikę konsultaciją, atsižvelgiant į mokinių mokymosi galias. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) elektroniniu dienynu ar kitu būdu informuojami apie mokinio daromą pažangą, jam suteiktą mokymosi pagalbą. Trumpos konsultacijos teikiant pagalbą neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį.

84. Mokinys mokyklos vadovo įsakymu gali būti atleidžiamas nuo pamokų tų dalykų, kurių jis yra nacionalinių ar tarptautinių olimpiadų, konkursų per einamuosius mokslo metus nugalėtojas, nuo dailės, muzikos, šokio, kūno kultūros, išimties atvejais – ir nuo kitų dalykų pamokų (ar jų dalies) lankymo, jei jis mokosi neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklose pagal atitinkamas formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas (yra jas baigęs) ar kitas neformaliojo vaikų švietimo programas. Sprendimas priimamas, dalyko, nuo kurio pamokų mokinys atleidžiamas, mokytojui susipažinus su formalųjį švietimą papildančio ugdymo ar neformaliojo vaikų švietimo programomis. Šių programų turinys turi derėti su Bendrųjų programų turiniu.

85. Mokinys, atleistas nuo atitinkamų menų ar sporto srities dalykų pamokų, jų metu gali užsiimti kita veikla arba mokytis individualiai. Mokykla užtikrina nuo pamokų atleistų mokinių saugumą ir užimtumą.

86. Mokykla priima sprendimus dėl menų ir sporto srities ar kūno kultūros dalykų, o išimties atvejais – ir kitų dalykų vertinimų, gautų, mokantis pagal neformalųjį švietimą papildančias programas, įskaitymo ir konvertavimo į pažymius pagal dešimtbalę vertinimo sistemą.

DVYLIKTASIS SKIRSNIS
NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE

87. Mokykloje vykdant neformaliojo vaikų švietimo programas, rekomenduojama:

87.1. siūlyti mokiniams pasirinkti kuo įvairesnes jų poreikius atitinkančias veiklas;

87.2. vykdyti veiklas patraukliose ir saugiose mokiniui aplinkose, padedančiose įgyvendinti neformaliojo vaikų švietimo tikslus;

87.3. skirti veiklai įgyvendinti valandas, atsižvelgiant į veiklos pobūdį, periodiškumą, trukmę. Valandos nustatomos kiekvienai ugdymo programai visiems mokslo metams.

88. Mokykla kiekvienų mokslo metų pabaigoje įvertina ateinančių mokslo metų mokinių neformaliojo švietimo poreikius, prireikus juos tikslina mokslo metų pradžioje ir, atsižvelgdama į juos, siūlo neformaliojo švietimo programas.

89. Neformaliojo vaikų švietimo grupės mokinių skaičių mokykla nustato pagal turimas mokymo lėšas. Neformaliojo vaikų švietimo programos rengiamos, atsižvelgiant į bendruosius valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų programų kriterijus, tvirtinamus švietimo ir mokslo ministro.

TRYLIKTASIS SKIRSNIS
UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMAS MOKYKLOJE, KURIOJE ĮTEISINTAS TAUTINĖS MAŽUMOS KALBOS MOKYMAS ARBA MOKYMAS TAUTINĖS MAŽUMOS KALBA

90. Mokykloje, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas tautinės mažumos kalbos mokymas, jos mokoma pagal gimtosios kalbos programą, kitų dalykų mokoma lietuvių kalba, išskyrus užsienio kalbos programą. Kai kurių pasirenkamųjų dalykų gali būti mokoma tautinės mažumos kalba.

91. Mokykloje, kurios nuostatuose (įstatuose) įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, pagrindinio, vidurinio ugdymo programos vykdomos dvikalbio ugdymo būdu: tautinės mažumos kalba ir lietuvių kalba. Kiekviena mokykla užtikrina teisės aktais nustatytą minimalų dalykų, kurių mokoma lietuvių kalba, skaičių.

Jei tėvai (globėjai, rūpintojai) ar mokiniai pageidauja lietuvių kalba mokytis daugiau dalykų, nei nustatyta teisės aktais, mokykla privalo užtikrinti pasirinktų dalykų mokymą. Organizuojant ugdymo procesą, vadovaujamasi Ugdymo lietuvių kalba bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo mokykloje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. spalio 14 d. įsakymu Nr. V-1856 „Dėl Ugdymo lietuvių kalba bendrojo ugdymo ir neformaliojo švietimo mokykloje tvarkos aprašo patvirtinimo".

92. Asmens, turinčio teisę nuolat ar laikinai gyventi Lietuvos Respublikoje, vaikams, esant galimybei, sudaromos sąlygos mokytis gimtosios kalbos.

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS
ASMENŲ, BAIGUSIŲ UŽSIENIO VALSTYBĖS AR TARPTAUTINĖS ORGANIZACIJOS PAGRINDINIO, VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS DALĮ AR PRADINIO, PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

93. Mokykla apie atvykusį mokinį, baigusį užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį ar pradinio, pagrindinio ugdymo programą (toliau – tarptautinė bendrojo ugdymo programa), informuoja valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savininko teises ir pareigas įgyvendinančią instituciją, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) savivaldybės vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ir nevalstybinės mokyklos savininką (dalyvių susirinkimą) ir numato jo mokymąsi.

94. Mokykla, priimdama mokinį, baigusį tarptautinę bendrojo ugdymo programą ar jos dalį, pripažįsta mokinio mokymosi rezultatus ir juos įskaito (pagal pateiktus dokumentus). Mokykla tuo atveju, jei asmuo yra baigęs tarptautinę bendrojo ugdymo programą (pradinio ar pagrindinio ugdymo), tačiau neturi dokumento, įteisinančio mokymosi pasiekimus, nustato jo mokymosi pasiekimų atitiktį mokymosi pasiekimams, numatytiems Pagrindinio ar Vidurinio ugdymo bendrosiose programose.

95. Mokykla parengia atvykusio mokinio, baigusio tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą, integracijos į mokyklos bendruomenę planą, išanalizuoja, kokia pagalba būtina sėkmingai mokinio adaptacijai, prireikus parengia mokinio individualų ugdymo planą:

95.1. numato adaptacinio laikotarpio orientacinę trukmę;

95.2. pasitelkia mokinius savanorius, padėsiančius atvykusiam mokiniui sklandžiai įsitraukti į mokyklos bendruomenės gyvenimą;

95.3. numato klasės vadovo, mokytojų darbą su atvykusiu mokiniu ir mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais);

95.4. organizuoja mokytojų konsultacijas, individualias veiklas ugdymo programų skirtumams likviduoti;

95.5. numato atvykusio mokinio individualios pažangos stebėjimą per adaptacinį laikotarpį;

95.6. siūlo neformaliojo vaikų švietimo veiklas, kurios padėtų mokiniui greičiau integruotis.

96. Mokykla nustato atvykusio mokinio, baigusio tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą, poreikius mokytis lietuvių kalbos ir organizuoja:

96.1. individualų lietuvių kalbos mokymąsi ir švietimo pagalbą, jei atvykęs mokinys yra pajėgus per adaptacinį laikotarpį pasiekti patenkinamą pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos programos ir vidurinio ugdymo lietuvių kalbos ir literatūros programos pasiekimų lygį;

96.2. jei atvykęs mokinys visai nemoka lietuvių kalbos, mokykla, suderinusi su tėvais, mokiniui siūlo mokytis viena klase žemiau, nei jis turėtų pagal baigtą užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos pagrindinio, vidurinio ugdymo programos dalį ar pagrindinio ugdymo programą, ir integruoja atvykusį mokinį į klasę, kurioje jis kartu su kitais lanko dalį pamokų, o kitą dalį mokosi lietuvių kalbos išlyginamojoje klasėje ar grupėje;

96.3. jei per 95.1 papunktyje numatytą adaptacinį laikotarpį mokinys nepasiekia pagal sudarytą individualią programą numatyto patenkinamo pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos programos ar vidurinio ugdymo lietuvių kalbos ir literatūros programos pasiekimų lygio, mokiniui siūloma mokytis išlyginamojoje klasėje ar grupėje (mokslo metus ar trumpesnį laikotarpį);

96.4. per adaptacinį laikotarpį, taip pat mokantis išlyginamojoje klasėje ar grupėje mokinio pasiekimai pažymiais nevertinami, tačiau fiksuojama mokinio daroma pažanga.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS
MOKINIŲ MOKYMAS NAMIE

97. Mokinių mokymas namie organizuojamas, vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu.

98. Mokiniai namie mokomi savarankišku ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu mokiniai gali būti mokomi tik pritarus gydytojų konsultacinei komisijai. Mokiniui, mokomam namie, mokykla, suderinusi su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir atsižvelgdama į gydytojų konsultacinės komisijos rekomendacijas, parengia individualų ugdymo planą.

99. Savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu namie mokomam mokiniui 5–6 klasėse skiriama 12 savaitinių pamokų, 7–8 klasėse – 13, 9–10, gimnazijos I–II klasėse – 15, gimnazijos III–IV klasėse – 14. Dalį pamokų gydytojų konsultacinės komisijos leidimu mokinys gali lankyti mokykloje arba mokytis nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Mokiniams, kurie mokosi namie nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, skiriama iki 15 procentų, grupėje – iki 40 procentų bendrųjų ugdymo planų 123, 124 ir 137 punktuose nustatyto pamokų skaičiaus mokiniui per savaitę.

100. Suderinus su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklos vadovo įsakymu mokinys gali nesimokyti menų, dailės, muzikos, technologijų ir kūno kultūros. Dienyne ir mokinio individualiame ugdymo plane prie dalykų, kurių mokinys nesimoko, įrašoma „atleista“. Dalis pamokų, gydytojo leidimu lankomų mokykloje, įrašoma į mokinio individualų ugdymo planą. Mokyklos sprendimu mokiniui, kuris mokosi namuose, gali būti skiriama iki 2 papildomų pamokų per savaitę. Šias pamokas siūloma panaudoti mokyklos nuožiūra mokinio pasiekimams gerinti.

ŠEŠIOLIKTASIS SKIRSNIS
MOKYMOSI ORGANIZAVIMAS IŠLYGINAMOSIOSE KLASĖSE AR GRUPĖSE

101. Išlyginamosios klasės (atskirais atvejais – grupės) gali būti steigiamos savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos, savininko (dalyvių susirinkimo) sprendimu, kuriuo nustatoma priėmimo į išlyginamąsias klases, grupes tvarka ir numatomos finansavimo galimybės.

102. Mokykla, kurioje steigiama išlyginamoji klasė ar grupė, rengia išlyginamosios klasės ar grupės ugdymo planą ir pamokų tvarkaraštį:

102.1. mokiniai išlyginamojoje klasėje ar grupėje gali mokytis visų tos klasės ugdymo plano dalykų, tik tam tikros ugdymo srities (lietuvių kalbos, kitų kalbų, gamtamokslinių, socialinių, menų, tiksliųjų mokslų) dalykų ar vieno dalyko. Išlyginamojoje klasėje ar grupėje negali būti mažiau kaip 5 mokiniai (išskyrus mokinius, kurie mokėsi pagal tarptautinę bendrojo ugdymo programą, – jiems išlyginamoji laikinoji grupė lietuvių kalbai mokytis gali būti steigiama ir esant mažesniam mokinių skaičiui);

102.2. klasės ar grupės ugdymo planas sudaromas taip, kad didžiausias mokinio pamokų skaičius per savaitę neviršytų 28 pamokų. Neformaliojo švietimo pamokų (arba veiklų), skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, skaičius neturi viršyti 10 savaitinių pamokų;

102.3. mokiniams gali būti siūloma įvairių dalykų modulių: pasiekimų spragoms kompensuoti, dalyko žinioms ir gebėjimams gilinti, naujam dalyko turiniui išmokti ir kt.

SEPTYNIOLIKTASIS SKIRSNIS
UGDYMO ORGANIZAVIMAS JUNGTINĖSE KLASĖSE

103. Mokykla, planuodama mokyklos ugdymo turinio įgyvendinimą, numato, kurių dalykų pamokas jungtinėje klasėje organizuos visiems klasės mokiniams vienu metu, o kuriais atvejais – atskirai. Mokykloje stebima ir analizuojama jungtinėse klasėse mokinių daroma pažanga ir, nepasiteisinus numatytam pamokų organizavimui, jis motyvuotai keičiamas.

104. Įgyvendinant pagrindinio ugdymo programos pirmąjį koncentrą, 5–8 klasės gali būti jungiamos po dvi, geriausiais būdais siekiant Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytų pasiekimų.

105. Jungtinei klasei, kurioje mokosi 5–6 klasių mokiniai, skiriamos 33 pamokos, 6–7 klasių mokiniai – 34 pamokos, 7–8 klasių mokiniai – 36 pamokos. Jungiant kitaip, 5 ir 7 klasių mokinius, skiriamos 34, 5 ir 8 klasių mokinius – 38, 6 ir 8 klasių mokinius – 38 pamokos. Kiekvienai jungtinei klasei skiriama po 4 neformaliojo švietimo pamokas.

AŠTUONIOLIKTASIS SKIRSNIS
LAIKINŲJŲ GRUPIŲ SUDARYMAS, KLASIŲ DALIJIMAS

106. Mokykla, įgyvendindama pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, nustato laikinosios grupės dydį pagal skirtas mokymo lėšas. Mokinių skaičius laikinojoje grupėje negali būti didesnis nei nustatytas didžiausias mokinių skaičius klasėje.

107. Mokyklos ugdymo turiniui įgyvendinti klasė dalijama į grupes arba sudaromos laikinosios grupės:

107.1. doriniam ugdymui, jeigu tos pačios klasės mokiniai yra pasirinkę ir tikybą, ir etiką;

107.2. užsienio kalboms, lietuvių kalbai (valstybinei) ir lietuvių kalbai (gimtajai) daugiakalbėje aplinkoje esančiose mokyklose, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras, jei klasėje mokosi ne mažiau kaip 21 mokinys.

108. Klasė gali būti dalijama į grupes arba sudaromos laikinosios grupės informacinių technologijų ir technologijų dalykams mokyti. Mokiniai dalijami į grupes, atsižvelgiant į darbo vietų kabinetuose skaičių, kurį nustato Higienos norma.

109. Klasė į grupes gali būti dalijama ir sudaromos laikinosios grupės mokymosi, švietimo pagalbai teikti (pavyzdžiui, konsultacijoms ir pan.), dalykams mokyti, gamtos mokslų dalykų eksperimentiniams darbams atlikti, panaudojant mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir pasiekimams gerinti skirtas pamokas, bet tik tuo atveju, jeigu mokyklai pakanka mokymo lėšų.

II SKYRIUS

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

II skyrius
Pagrindinio ugdymo programos vykdymas

PIRMASIS SKIRSNIS
PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

110. Mokykla, vykdydama pagrindinio ugdymo programą, vadovaujasi: Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, Ugdymo programų aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais pagrindinio ugdymo programų vykdymą. Mokiniui gali būti sudaromos sąlygos rinktis dalykų modulius pagal polinkius ir gebėjimus, vadovaujantis Mokymosi krypčių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-715 „Dėl Mokymosi krypčių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mokymosi krypčių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašas).

111. Mokykla nustato ir skiria adaptacinį laikotarpį pradedantiems mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją ir antrąją dalis ir naujai atvykusiems mokiniams. Siekiant padėti mokiniams sėkmingai adaptuotis, rekomenduojama į šią veiklą įtraukti klasei vadovaujantį mokytoją, mokinius savanorius, mokyklos švietimo pagalbos specialistus ir kt. Dalį ugdymo proceso mokslo metų pradžioje siūloma organizuoti ne pamokų forma. Per adaptacinį laikotarpį rekomenduojama mokinių pažangos ir pasiekimų pažymiais nevertinti.

112. Socialinė-pilietinė veikla mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, yra privaloma. Per mokslo metus socialinei-pilietinei veiklai privaloma skirti ne mažiau kaip 5 pamokas (valandas). Rekomenduojama mokyklai priimti sprendimą, atsižvelgiant į mokinių amžių, šiai veiklai skirti iki 20 ir daugiau pamokų (valandų) per mokslo metus. Skirtingo amžiaus mokiniams rekomenduojama numatyti skirtingą socialinės-pilietinės veiklos pamokų (valandų) skaičių, t. y. pradėti nuo 5 pamokų ir, atsižvelgiant į amžių, valandų skaičių didinti iki 20 ir daugiau per mokslo metus. Socialinė-pilietinė veikla turi būti fiksuojama dienyne. Rekomenduojama, kad mokiniai savo socialinės-pilietinės veiklos įrodymus kauptų patys, naudodamiesi e. aplanku, pavyzdžiui, Atviroje informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemoje (AIKOS).

113. Mokykla priima sprendimus dėl socialinės-pilietinės veiklos įgyvendinimo, atsižvelgdama į pilietiškumo ugdymą, mokyklos bendruomenės tradicijas, vykdomus projektus, kultūrines bei socializacijos programas ir pan. Organizuojant socialinę-pilietinę veiklą, rekomenduojama numatyti galimybę mokiniui atlikti ją savarankiškai ar bendradarbiaujant su asociacijomis bei savivaldos institucijomis ir kt.

114. Mokykla, formuodama mokyklos pagrindinio ugdymo programos turinį, privalo užtikrinti minimalų Pagrindinio ugdymo bendrosioms programoms įgyvendinti skiriamų pamokų skaičių per savaitę, nustatytą bendrųjų ugdymo planų 123 ir 124 punktais. Ji gali siūlyti mokiniams rinktis pagilinto dalykų mokymosi programas, panaudoti pamokas, skirtas mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti mokantis:

114.1. užsienio kalbos ir kūno kultūros, o lietuvių kalbos ir literatūros – tik mokiniams, kurie mokosi tautinių mažumų kalba (5 klasėje);

114.2. kitų dalykų kaip dalyko modulių (pagrindinio ugdymo programos antrojoje dalyje);

114.3. pagal kryptingo meninio ugdymo programą.

115. Mokykla, formuodama ir įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį, gali:

115.1. didinti ar mažinti (perskirstyti) iki 10 procentų dalykui mokytis skiriamų pamokų skaičių. Perskirstyti dalykams skiriamas pamokas galima tarp keleto dalykų ar tarp visų;

115.2. iki 10 procentų dalykui skirtų pamokų organizuoti ne pamokų forma, o projektine ar kitokia mokiniams patrauklia veikla ir ne mokyklos aplinkoje. Mokykloje gali būti susitariama, pavyzdžiui, kokiomis konkrečiomis dienomis per mokslo metus bus mokomasi ne pamokų forma;

115.3. dalį mokyklos ugdymo turinio įgyvendinti per pažintinei ir kultūrinei veiklai skirtą laiką;

115.4. dalykų bendrųjų programų turinį 9–10, gimnazijos I–II klasėse skaidyti į modulius, kurių turinys ir skaičius pasirenkamas, atsižvelgiant į mokinių poreikius ir dalyko bendrojoje programoje numatytus mokinių pasiekimus. Ugdymo programą įgyvendinti per dalykų modulius;

115.5. 9–10 ir gimnazijos I–II klasėse bendrą klasei skirtą pamokų skaičių tarp dalykų paskirstyti kitaip, nei nurodoma bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose, išlaikant tą patį dalykų skaičių ir neviršijant minimalaus klasei skiriamo pamokų skaičiaus per mokslo metus. Mokykla, nusprendusi dalykams mokyti skirti kitokį pamokų skaičių, nei numatyta bendruosiuose ugdymo planuose, turi užtikrinti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytų mokymosi rezultatų pasiekimą. Sprendimą skirti kitokį pamokų skaičių, nei numatyta bendruosiuose ugdymo planuose, savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga) suderina su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinė mokykla (biudžetinė įstaiga) – su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, valstybinė ir savivaldybės mokykla (viešoji įstaiga) ir nevalstybinė mokykla – su savininku (dalyvių susirinkimu);

115.6. perskirstyti bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose nustatytą pamokų skaičių tarp dalykų iki 50 procentų, kai ugdymo turinio įgyvendinimą produktyviojo mokymosi būdu organizuoja mokyklos, kurių sąrašą tvirtina Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministras.

116. Pagrindinio ugdymo programos pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti, pirmiausia turi būti panaudojamos mokymo(si) pasiekimams gerinti: ilgalaikėms ir trumpalaikėms konsultacijoms, mokinio pasirinktiems dalykams ar dalykų moduliams mokytis, diferencijuoto ugdymo turiniui įgyvendinti ir kitai veiklai.

117. Mokiniui, kuris mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, individualiam mokymui skiriama iki 15 procentų, o tiems, kurie mokosi grupinio mokymosi forma, grupėmis – iki 40 procentų bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose nustatyto savaitinio pamokų skaičiaus.

118. Mokiniai, kurie išvyksta gyventi ar (ir) mokytis į užsienį, gali mokytis lietuvių kalbos, Lietuvos istorijos, Lietuvos geografijos dalykų nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. Norintieji mokytis kreipiasi į mokyklą, vykdančią nuotolinį mokymą. Mokiniams, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu grupinio mokymosi forma, lietuvių kalbai mokyti skiriama 50 procentų, Lietuvos istorijai, Lietuvos geografijai – 30 procentų, o tiems, kurie mokosi nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, – iki 15 procentų bendrųjų ugdymo planų 123, 124, 137 punktuose (kasdieniam mokymo proceso organizavimo būdui) nustatyto minimalaus savaitinio pamokų skaičiaus. Mokant nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, mokymo trukmė gali būti trumpesnė negu 45 min. Mokytojų darbo laiko apskaitai organizuoti mokymosi periodai sumuojami po 45 min.

ANTRASIS SKIRSNIS
UGDYMO SRIČIŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS

119. Mokykla užtikrina raštingumo, ypač skaitymo gebėjimų, ugdymą per visų dalykų pamokas:

119.1. priimami bendri kalbos ugdymo reikalavimai mokykloje;

119.2. mokytojai užduotis naudoja ir skaitymo gebėjimams, ir lietuvių kalbai ugdyti; atkreipia mokinių dėmesį į kalbinės raiškos logiškumą, teiginių argumentavimą, nuoseklumą;

119.3. mokytojai skatina mokinius savarankiškai, rišliai ir taisyklingai reikšti mintis žodžiu ir raštu per visų dalykų pamokas.

120. **Ugdymo sritys.** Pagrindinio ugdymo programą sudaro šios ugdymo sritys: dorinis ugdymas (etika ir tikyba), kalbos (lietuvių gimtoji kalba, kitos gimtosios kalbos, lietuvių valstybinė kalba, užsienio kalbos), matematika, gamtamokslinis ugdymas (biologija, chemija, fizika), socialinis ugdymas (istorija, geografija, pilietiškumo ugdymas, ekonomika ir verslumas, psichologija), meninis ugdymas (dailė, muzika, šokis, teatras, šiuolaikiniai menai), informacinės technologijos, technologijos, kūno kultūra, bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymas.

121. **Dorinis ugdymas.** Dorinio ugdymo dalyką (tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos tikybos ar etikos dalyką) mokiniui iki 14 metų parenka tėvai (globėjai, rūpintojai), o nuo 14 metų mokinys savarankiškai renkasi pats. Siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikybą rekomenduojama rinktis dvejiems metams (5–6, 7–8, 9–10, gimnazijos I–II klasėms).

122. **Kalbos.**

122.1. **Lietuvių kalba ir literatūra.**

122.1.1. Mokykla, formuodama ugdymo turinį, gali:

122.1.1.1. siūlyti mokiniams rinktis pasirenkamuosius dalykus lietuvių kalbos įgūdžiams formuoti ir skaitymo gebėjimų pasiekimams gerinti, kalbos vartojimo praktikai ar kt.;

122.1.1.2. mokiniams, kurie nepasiekia lietuvių kalbos Pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje numatyto patenkinamo lygio, sudaryti sąlygas pašalinti mokymosi spragas (skirti konsultacijų, organizuoti mokymąsi laikinojoje grupėje ir kt.);

122.1.1.3. integruoti lietuvių kalbos ir pilietiškumo pagrindų mokymą, laisvės kovų istorijai skiriant ne mažiau kaip 18 pamokų;

122.1.1.4. jei mokinys yra mokęsis pagal tarptautinę bendrojo ugdymo programą, mokyti lietuvių kalbos rekomenduojama pagal jam sudarytą individualų ugdymo planą:

122.1.1.4.1. skirti papildomų pamokų, konsultacijų, sudaryti galimybes savarankiškai mokytis;

122.1.1.4.2. mokyklos nustatytu laikotarpiu pasiekimus vertinti pagal individualius mokymosi pasiekimus;

122.1.1.4.3. siūlyti rinktis mokyklos parengtas ir mokyklos vadovo patvirtintas pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių programas. Rengiant šias programas, rekomenduojama vadovautis Bendraisiais formaliojo švietimo programų reikalavimais.

122.2. Mokiniams, kurie mokėsi pagal pagrindinio ugdymo programą mokykloje, kurioje įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, ir nori tęsti mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą mokykloje lietuvių mokomąja kalba, sudaromos sąlygos pasiekti bendrojoje programoje numatytus pasiekimus:

122.2.1. vienerius mokslo metus jiems gali būti skiriama 1 papildoma lietuvių kalbos pamoka per savaitę;

122.2.2. jei klasėje ar keliose klasėse yra 5 ar daugiau tokių mokinių, jų grupei mokyti skiriama 2 ar daugiau papildomų pamokų, atsižvelgiant į mokyklos turimas mokymo lėšas.

122.3. **Užsienio kalbos.**

122.3.1. Užsienio kalbos, pradėtos mokytis pagal pradinio ugdymo programą, toliau mokomasi kaip pirmosios iki pagrindinio ugdymo programos pabaigos.

122.3.2. Antrosios užsienio kalbos mokyti privaloma nuo 6 klasės, išskyrus mokyklas, kuriose mokoma tautinės mažumos kalba. Tėvai (globėjai, rūpintojai) mokiniui iki 14 metų parenka, o mokinys nuo 14 iki 16 metų tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu pats renkasi antrąją užsienio kalbą: anglų, latvių, lenkų, prancūzų, rusų, vokiečių ar kt. Mokykla privalo sudaryti galimybę rinktis antrąją užsienio kalbą iš ne mažiau kaip dviejų užsienio kalbų (neįskaitant mokinių pirmosios užsienio kalbos, kurios mokėsi kaip ankstyvosios užsienio kalbos pagal pradinio ugdymo programą ir toliau tęsia mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo programą) ir sąlygas mokytis pasirinktos kalbos. Kalbai mokyti gali būti skiriama ir daugiau pamokų, negu nurodyta bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose, jei mokyklai pakanka mokymo lėšų. Tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu antrosios užsienio kalbos galima pradėti mokyti ir nuo 5 klasės, jei užtenka mokymo lėšų.

122.3.3. Baigiant pagrindinio ugdymo programą, rekomenduojama organizuoti užsienio kalbų pasiekimų patikrinimą centralizuotai parengtais kalbos mokėjimo lygio nustatymo testais (pateikiamais per duomenų perdavimo sistemą KELTAS).

122.3.4. Pagrindinio ugdymo programoje užtikrinamas pradėtų mokytis užsienio kalbų mokymosi tęstinumas. Keisti užsienio kalbą nebaigus pagrindinio ugdymo programos galima tik tokiu atveju, jeigu mokinio norimos mokytis užsienio kalbos pasiekimų lygis ne žemesnis, nei numatyta tos kalbos bendrojoje programoje, arba jei mokinys yra atvykęs iš kitos Lietuvos ar užsienio mokyklos ir šiuo metu lankoma mokykla dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti mokiniui galimybės toliau mokytis pradėtos kalbos. Gavus mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimą raštu, mokiniui sudaromos sąlygos pradėti mokytis užsienio kalbos, kurios mokosi klasė, ir įveikti programų skirtumus:

122.3.4.1. vienerius mokslo metus jam skiriama ne mažiau nei viena papildoma užsienio kalbos pamoka per savaitę;

122.3.4.2. susidarius mokinių grupei, kurios dydį numato mokykla, atsižvelgiant į mokymo lėšas, visai grupei skiriamos dvi papildomos pamokos;

122.3.4.3. jei mokinys yra baigęs tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą ir mokykla nustato, kad jo vienos užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokykla įskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja pagal dešimtbalę vertinimo sistemą. Mokykla sudaro mokiniui individualų užsienio kalbos mokymosi planą ir galimybę vietoje užsienio kalbos pamokų lankyti papildomas lietuvių kalbos ar kitos kalbos pamokas kitose klasėse;

122.3.4.4. jeigu mokinys yra atvykęs iš kitos mokyklos ir, tėvams (globėjams, rūpintojams) pritarus, pageidauja tęsti mokytis pradėtą kalbą, o mokykla neturi tos kalbos mokytojo:

122.3.4.4.1. mokiniui sudaromos sąlygos lankyti užsienio kalbos pamokas kitoje mokykloje, kurioje vyksta tos kalbos pamokos, suderinus su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) ir su: savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinė mokykla (biudžetinė įstaiga)); savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu (savivaldybės mokykla (biudžetinė įstaiga)); savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija (valstybinė ir savivaldybės mokykla (viešoji įstaiga) ir nevalstybinė mokykla). Skiriant pamokų skaičių, vadovaujamasi bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktais;

122.3.4.4.2. mokinys gali kalbos mokytis neformaliojo švietimo įstaigoje ir siekti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose nurodytų pasiekimų (pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis). Tokiais atvejais jis privalo reguliariai pildyti savo Europos kalbų aplanką ir rinkti kalbos mokėjimo lygį patvirtinančius dokumentus. Juos turi pateikti mokyklai pagal iš anksto priimtą susitarimą, kuriame numatytas atsiskaitymo laikas ir apibrėžti pasiekimų įvertinimo kriterijai.

122.4. **Matematika.**

122.4.1. Mokinių matematikos mokymosi motyvacijai skatinti rekomenduojama naudotis Nacionalinio egzaminų centro parengtomis matematinio raštingumo užduotimis.

122.4.2. Stebėti mokinių matematikos pasiekimus ir, remiantis duomenimis (pavyzdžiui, standartizuotų testų rezultatais), numatyti pagalbą mokiniams (užduotis ir metodus spragoms įveikti), kurių mokymosi pasiekimai žemi.

122.4.3. Ugdant gabius matematikai vaikus naudotis nacionalinių olimpiadų, konkurso „Kengūra“ užduotimis (ir sprendimų rekomendacijomis) ir kitais šaltiniais.

122.4.4. Naudotis informacinėmis komunikacinėmis technologijomis, skaitmeninėmis mokomosiomis priemonėmis. Ypač rekomenduojama naudotis atvirojo kodo dinaminės matematikos programa „GeoGebra“, apimančia geometriją, algebrą, statistiką.

122.5. **Informacinės technologijos.**

122.5.1. 7–8 klasėse skiriamos 35 dalyko pamokos. Siekiant mažinti mokinių mokymosi krūvį, rekomenduojama organizuoti integruotą informacinių technologijų mokymą, pavyzdžiui, 7 klasėje pirmą pusmetį pamokas skirti informacinių technologijų bendrosios programos kursui (apie 50 procentų metinių pamokų), o antrą pusmetį informacinių technologijų mokyti integruotai su kitais dalykais (kiti 50 procentų pamokų), 8 klasėje – atvirkščiai: pirmą pusmetį informacinių technologijų mokyti integruotai (apie 50 procentų metinių pamokų), o antrą pusmetį pamokas skirti informacinių technologijų bendrosios programos kursui (kiti 50 procentų pamokų).

122.5.2. Integruojant dalyko ir informacinių technologijų programas, kai pamoką planuoja ir dalyko mokytoją konsultuoja informacinių technologijų mokytojas ar pamokoje dirba du mokytojai (dalyko ir informacinių technologijų), informacinių technologijų mokytojo darbas atlyginamas iš pamokų, skirtų mokinių ugdymo poreikiams tenkinti. Dalyko mokytojui turint pakankamai skaitmeninio raštingumo kompetencijų, nėra būtina, kad pamokoje dirbtų du mokytojai.

122.5.3. 9–10 ir gimnazijos I–II klasių informacinių technologijų kursą sudaro privalomoji dalis ir vienas iš pasirenkamųjų programavimo pradmenų, kompiuterinės leidybos pradmenų arba tinklalapių kūrimo pradmenų modulių. Mokykla siūlo rinktis ne mažiau kaip du modulius. Modulį renkasi mokinys.

122.6. **Gamtamokslinis ugdymas.**

122.6.1. Gamtos mokslų mokymasis grindžiamas realiais arba virtualiais gamtamoksliniais gamtos reiškinių, procesų, objektų tyrimais, skiriant dėmesį dinamiškos tikrovės problemoms atpažinti ir spręsti, pirmiausia – lokaliu, vietos aplinkos ir bendruomenės lygmeniu, o įgijus patirties – Lietuvos ir globaliu lygmeniu. Gamtamoksliniai tyrimai atliekami stebint, analizuojant, eksperimentuojant, modeliuojant ar vykdant kitas praktines veiklas. Skatinamas mokinių bendradarbiavimas ir (ar) komandinis darbas.

122.6.2. Atliekant gamtamokslinius tyrimus naudojamasi turimomis mokyklinėmis priemonėmis, taip pat lengvai buityje ir gamtoje randamomis ir (ar) pasigaminamomis priemonėmis, kilnojamosiomis ir virtualiosiomis laboratorijomis, edukacinėmis erdvėmis ir mokymosi ištekliais už mokyklos ribų (mokslo parkų, universitetų, verslo įmonių laboratorijos, nacionaliniai parkai ir kt.).

122.6.3. Mokykloje mokymosi aplinka turi būti pritaikyta eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti. Rekomenduojama dvi gamtos mokslų pamokas organizuoti viena po kitos, sudarant galimybes atlikti ilgiau trunkančius eksperimentinius darbus ar projektus. Eksperimentinių ir praktinių darbų metu klasė gali būti dalijama į grupes, jeigu pakanka mokymo lėšų.

122.6.4. Eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti rekomenduojama skirti ne mažiau kaip 30–40 procentų dalykui skirtų pamokų per mokslo metus.

122.6.5. Gamtamoksliniams pasiekimams gerinti, kad būtų geriau suprantamos visuomenės raidos tendencijos, mokslo ir technologijų pažanga ir inovacijų vaidmuo, rekomenduojama mokiniams siūlyti pasirenkamuosius dalykus ir neformaliojo švietimo veiklas, pavyzdžiui, biotechnologijas, robotiką, modeliavimą, aplinkosaugą, elektroniką, 3D spausdinimą ir kt.

122.7. **Technologijos.**

122.7.1. Mokiniai, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos pirmąją dalį (5–8 klasėse), kiekvienoje klasėje mokomi, proporcingai paskirstant laiką tarp: mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų ir elektronikos technologijų programų.

122.7.2. Mokiniams, pradedantiems mokytis pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, technologijų dalykas prasideda nuo privalomo 17 valandų integruoto technologijų kurso. Šio kurso programos įgyvendinimas (intensyvinimas, ekskursijos, susitikimai ir kt.) turi būti numatytas mokyklos ugdymo plane.

122.7.3. Baigę integruoto technologijų kurso programą mokiniai pagal savo interesus ir polinkius renkasi vieną iš privalomų technologijų programų (mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų, elektronikos, gaminių dizaino ir technologijų). Mokyklos ugdymo plane turi būti numatoma, kuriais atvejais mokiniai gali keisti pasirinktą technologijų programą.

122.7.4. Mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, gali būti siūloma rinktis kitokias technologinio ugdymo programas, mokyklos sukurtas, atsižvelgiant į specifinius mokinių poreikius, mokymosi sąlygų ypatumus, mokyklos ugdymo turinį (pavyzdžiui, mokykla, atsižvelgdama į mokyklos ugdymo turinio specifiškumą, gali parengti biotechnologijos, keramikos, variklinių transporto priemonių ir kt. programas). Būtina, kad mokiniai, mokydamiesi pagal mokyklos parengtas technologinio ugdymo programas, įgytų pasiekimų, artimų ar tolygių numatytiesiems pagrindinio ugdymo technologijų bendrojoje programoje.

122.7.5. Mokykla, bendradarbiaudama su profesinio mokymo įstaiga, technologijų programų turinį gali derinti su atitinkama formaliojo profesinio mokymo programa, o jai įgyvendinti naudotis profesinio mokymo baze.

122.7.6. Mokykla vietoj technologijų gali siūlyti rinktis profesinio mokymo programos modulį, vadovaudamasi Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-716 „Dėl Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

122.8. **Socialinis ugdymas.**

122.8.1. Per socialinių mokslų pamokas mokymąsi rekomenduojama grįsti tiriamojo pobūdžio metodais, diskusijomis, bendradarbiavimu, savarankiškai atliekamu darbu ir informacinėmis komunikacinėmis technologijomis.

122.8.2. Siekiant gerinti gimtojo krašto (pavyzdžiui, rajono savivaldybės, gyvenvietės ir kt.) ir Lietuvos valstybės pažinimą, atsižvelgiant į esamas galimybes, dalį istorijos ir geografijos pamokų rekomenduojama organizuoti netradicinėse aplinkose (muziejuose, lankytinose istorinėse vietose, vietos savivaldos institucijose, saugomų teritorijų lankytojų centruose), naudotis virtualiosiomis mokymosi aplinkomis.

122.8.3. Mokykla, formuodama ugdymo turinį, gali 9–10 ir gimnazijos I–II klasių mokinių projektinio darbo (tyrimo, kūrybinių darbų, socialinės veiklos) gebėjimams ugdyti skirti 20–30 procentų dalykui skirtų pamokų laiko per mokslo metus.

122.8.4. Laisvės kovų istorijai mokyti rekomenduojama skirti ne mažiau kaip 18 pamokų, integruojant temas į istorijos, lietuvių kalbos ir pilietiškumo pagrindų pamokas.

122.8.5. Mokyklos formuojamas socialinių mokslų ugdymo turinys turėtų teikti galimybę:

122.8.5.1. mokiniams rinktis pasirenkamuosius dalykus: psichologiją, etninę kultūrą ir kt.;

122.8.5.2. priimti sprendimą dėl istorijos 5–6 klasės turinio išdėstymo eiliškumo (pavyzdžiui, kursą pradėti nuo Europos istorijos epizodų arba integruoti Europos ir Lietuvos istorijos epizodus);

122.8.5.3. priimti sprendimą dėl istorijos ir pilietiškumo ugdymo pagrindų mokymo (pavyzdžiui, integruotai mokyti istorijos ir pilietiškumo, kai dalis pasiekimų įgyjama per dalyko pamokas, o kita dalis – per kitokią veiklą (pilietiškumo akcijas ir pan.)). Dalyvavimas akcijose gali būti fiksuojamas kaip pilietiškumo pamoka. Mokiniams įrodymus apie dalyvavimą akcijose rekomenduojama kaupti, naudojantis informacinėmis technologijomis, pavyzdžiui, e. aplanke ir kt.

122.8.6. Rekomenduojama į istorijos, geografijos, pilietiškumo ugdymo pagrindų dalykų turinį integruoti: Lietuvos ir pasaulio realijas, kurios turi būti nuolat ir sistemingai atskleidžiamos ir aptariamos su mokiniais, nacionalinio saugumo ir gynybos pagrindų temas, tokias kaip: nacionalinio saugumo samprata ir sistema Lietuvos Respublikoje; rizikos veiksnių, grėsmių ir pavojų analizė; Lietuvos gynybos politika; informaciniai ir kibernetiniai karai: tikslai, metodai, instrumentai; Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymas ir kiti įgyvendinamieji gynybos ir kovos su korupcija sričių teisės aktai, ir kitas panašias temas.

122.9. **Kūno kultūra.** Kūno kultūrai skiriant 2 valandas per savaitę, būtina sudaryti sąlygas visiems mokiniams papildomai rinktis jų pomėgius atitinkančias aktyvaus judėjimo pratybas (pavyzdžiui., plaukimo, šokio, teniso ir pan.) per neformaliojo švietimo veiklą mokykloje ar neformaliojo vaikų švietimo įstaigoje. Mokykla tvarko mokinių, lankančių šias pratybas, apskaitą.

122.9.1. Kūno kultūrai mokytis gali būti sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės iš paralelių ar gretimų klasių mokinių (pavyzdžiui, 5A ir 5B ar 7A ir 8B). Jei pakanka mokymo lėšų, klasė gali būti dalijama į grupes.

122.9.2. Organizuojant kūno kultūros pamokas patalpose, turi būti atsižvelgiama į Higienos normos reikalavimus.

122.9.3. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams sudaroma galimybė rinktis fizinį aktyvumą. Mokykla numato, kaip organizuoti šių mokinių ugdymą. Rekomenduojama mokiniams sudaryti galimybę rinktis vieną iš siūlomų fizinio aktyvumo formų:

122.9.3.1. pagal ligų pobūdį iš įvairių klasių sudaromos 7–12 mokinių grupės, kurioms skiriamos 2 pamokos per savaitę;

122.9.3.2. mokiniai gali dalyvauti pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgiant į savijautą;

122.9.3.3. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne mokykloje.

122.9.4. Parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami, atsižvelgiant į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas skiria alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas.

122.9.5. Mokykla mokiniams, atleistiems nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo kitą veiklą (pavyzdžiui, stalo žaidimus, šaškes, šachmatus, veiklą kompiuterių klasėje, bibliotekoje, konsultacijas, socialinę veiklą ir pan.).

122.10. **Meninis ugdymas.**

122.10.1. Meninio ugdymo dalykus sudaro dailės, muzikos ir pasirenkamieji teatro, šokio arba šiuolaikinių menų dalykai.

122.10.2. Menų dalykų mokymą galima integruoti į neformaliojo švietimo programas.

122.10.3. Organizuoti kryptingą menų dalykų ugdymą.

122.10.4. Mokiniams, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį, vietoje muzikos ir dailės dalyko pamokų galima siūlyti mokytis pagal šiuolaikinių menų programą.

123. **Pagrindinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per dvejus metus:**

Klasė / Ugdymo sritys / Dalykai	5	6	7	8	Pagrindinio ugdymo programos I dalyje (5–8 klasė)	9 / gimnazijos I	10 / gimnazijos II	Pagrindinio ugdymo programoje (iš viso)
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	66 (1;1)		68 (1;1)		134 (4)	68 (1;1)		202 (6)
Kalbos								
Lietuvių kalba (gimtoji)	330 (5;5)		340 (5;5)		670 (20)	306 (4;5 / 5;4)		976 (29)
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	330 (5;5)		340 (5;5)		670 (20)	272 (4;4)		942 (28)
Lietuvių kalba (valstybinė)*	330 (5;5)		340 (5;5)		670 (20)	306 (4;5 / 5;4)		976 (29)
Užsienio kalba (1-oji)	198 (3;3)		204 (3;3)		402 (12)	204 (3;3)		606 (18)
Užsienio kalba (2-oji)	68 (0;2)		136 (2;2)		204 (6)	136 (2;2)		340 (10)
Matematika ir informacinės technologijos								
Matematika	264 (4;4)		272 (4;4)		536 (16)	238 (3;4 / 4;3)		774 (23)
Informacinės technologijos	66 / 68 (1;1 / 2;0 / 0;2)		34 (1;0 / 0,5;0,5)		100 / 102 (3)	68 (1;1 / 2;0 / 0;2)		168 (5)
Gamtamokslinis ugdymas								
Gamta ir žmogus	132 (2;2)		-		132	-		132
Biologija	-		102 (2;1 / 1;2 / 3;0)		102 (3)	102 (2;1 / 1;2 / 0;3 / 3;0)		204 (6)
Chemija	-		68 (0;2)		68 (2)	136 (2;2)		204 (6)
Fizika	-		102 (2;1 / 1;2 / 0;3)		102 (3)	136 (2;2)		238 (7)
Socialinis ugdymas								
Istorija	132 (2;2)		136 (2;2)		268 (8)	136 (2;2)		404 (12)
Pilietiškumo pagrindai	-		-		-	68 (1;1 / 2;0 / 0;2)		68 (2)
Geografija	68 (0;2)		136 (2;2)		204 (6)	102 (2;1 / 1;2 / 0;3 / 3;0)		306 (9)
Ekonomika ir verslumas	-		-		-	34 (1;0 / 0;1)		34 (1)
Meninis ugdymas								
Dailė	66 (1;1)		68 (1;1)		134 (4)	68 (1;1)		202 (6)
Muzika	66 (1;1)		68 (1;1)		134 (4)	68 (1;1)		202 (6)
Technologijos, kūno kultūra, žmogaus sauga								
Technologijos	132 (2;2)		102 (2;1 / 1;2 / 0;3 / 3;0)		234 (7)	85 (1,5;1 / 1;1,5)		319 (9,5)
Kūno kultūra	164 (3;2 / 2;3) ir 132* (2*;2*)		136 (2;2)		300 (9) 268*	136 (2;2)		436 (12*;13) 404*
Žmogaus sauga	32 / 34 (1)		34 (1)		66 (2)	17 (0,5)		83 (2,5)
Pasirenkamieji dalykai / dalykų moduliai								
Minimalus pamokų skaičius mokiniui per savaitę	26; 29*	28; 32*	29; 32*	30; 33*	113; 126*	31; 33*	31; 33*	175; 192*
Minimalus pamokų skaičius mokiniui per dvejus mokslo metus	1784; 2014*		2006; 2210*		2790; 4224*	2108; 2244*		5898; 6468*
Pažintinė ir kultūrinė veikla	Pažintinei ir kultūrinei veiklai per vienerius mokslo metus skiriama nuo 30 iki 60 pamokų klasei							
	5–8 klasėse					9–10 klasėse		
Pamokų, skirtų mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skaičius per savaitę	12; 12*				12; 12*	14; 10*		26; 22*
Neformalusis vaikų švietimas (valandų skaičius per savaitę)	8; 268**				8; 270**	5; 168***		13; 440

Pastabos:
* mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba;
** per mokslo metus 5–8 klasėms;
*** per mokslo metus 9–10, gimnazijos I–II klasėms.

Lentelėje nurodomi: dalykai ir minimalus jiems skiriamų pamokų skaičius per dvejus metus, minimalus privalomas pamokų skaičius mokiniui; rekomenduojamas atskiroje klasėje dalykui skiriamų savaitinių pamokų paskirstymas; neformaliajam švietimui skiriamų valandų skaičius mokslo metams; pamokų, skirtų mokinių ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti, skaičius.
Lentelėje pateiktų duomenų paaiškinimas. Pavyzdžiui, biologija, 7 ir 8 klasė: 102 (2;1 / 1;2 / 3;0). Per dvejus metus skiriamos 102 pamokos. Skliausteliuose pateikiami galimi pamokų skirstymo variantai: 2 pamokos 7 klasėje ir 1 pamoka 8 klasėje arba atvirkščiai, arba 3 pamokos 7 klasėje. 9–10 ir gimnazijos I–II klasėms skirtą dailės ir muzikos pamokų laiką (68 (1;1) ir 68 (1; 1)) galima keisti šiuolaikine menų programa. Mokykla gali rinktis ir kitokį pamokų skirstymo variantą.

124. Neteko galios Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. V-614 (nuo 2015 m. birželio 17 d.).

125. Mokinys privalo mokytis visų bendrųjų ugdymo planų 123 ir 124 punktuose nurodytų dalykų klasei, išskyrus tuos atvejus, kai mokykla priima sprendimą intensyvinti dalykų mokymą. Bendrųjų ugdymo planų 123 ir 124 punktuose nurodomas dalyko bendrosioms programoms įgyvendinti skiriamas minimalus pamokų skaičius ir minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui per savaitę. Mokinys pagal poreikius gali pasirinkti pageidaujamus mokytis pasirenkamuosius dalykus, dalykų modulius. Mokykla gali skirti mokiniui ilgalaikių ir trumpalaikių konsultacijų. Maksimalus pamokų skaičius mokiniui per savaitę negali būti didesnis nei nurodytas Higienos normoje.

126. Bendrųjų ugdymo planų prieduose nurodomas:

126.1. specializuoto ugdymo krypties programų (pagrindinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programų) įgyvendinimas (1 priedas);

126.2. pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su profesinio mokymo programa (2 priedas);

126.3. pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas ligoninės ir sanatorijos mokyklose (3 priedas);

126.4. pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas jaunimo mokyklose, vaikų socializacijos centruose (4 priedas);

126.5. asmenų, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, pagrindinio ugdymo organizavimas (5 priedas);

126.6. suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas (6 priedas).

III SKYRIUS

VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

III skyrius
Vidurinio ugdymo programos vykdymas

PIRMASIS SKIRSNIS
VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

127. Mokykla, vykdydama vidurinio ugdymo programą, vadovaujasi Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis. Ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Vidurinio ugdymo programos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-1387 „Dėl Vidurinio ugdymo programos aprašo patvirtinimo“, mokymosi formų aprašu, bendraisiais ugdymo planais, gali būti atsižvelgiama į Mokymosi krypčių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašą.

128. Mokykla privalo pasiūlyti mokiniams rinktis pasirenkamuosius dalykus, kurių turinys siejamas su nacionalinio saugumo temomis, ir (ar) kitus jų mokymosi poreikius tenkinančius pasirenkamuosius dalykus.

129. IV gimnazijos klasės mokiniams pageidaujant ir mokyklos sprendimu galima sumažinti mokymosi dienų (pamokų), skirtų pažintinei kultūrinei veiklai, skaičių.

130. Mokinys kartu su mokykla pasirengia individualų ugdymo planą, vadovaudamasis Vidurinio ugdymo programų aprašu. Mokykla sudaro sąlygas mokiniui pagal susidarytą individualų ugdymo planą pagilinti pasirinktų sričių, dalykų kompetencijas, pasirengti laikyti brandos egzaminus ir pasiruošti tęsti mokymąsi. Mokykla nustato pasirinktų individualaus ugdymo plano dalykų, dalyko programos kurso keitimo tvarką.

131. Mokykla, formuodama ir įgyvendindama mokyklos ugdymo turinį pagal Vidurinio ugdymo bendrąsias programas, gali:

131.1. organizuoti dalykų srautines paskaitas;

131.2. didinti ar mažinti (perskirstyti) iki 10 procentų dalykui skiriamų pamokų skaičių, derindama su Vidurinio ugdymo bendrųjų programų turiniu;

131.3. dalykų bendrąsias programas skaidyti į modulius, kurių turinys ir skaičius pasirenkamas, atsižvelgiant į mokinių poreikius ir dalyko bendrojoje programoje numatytus mokinių pasiekimus. Vidurinio ugdymo programą įgyvendinti per dalykų modulius;

131.4. intensyvinti dalykų ar jų modulių mokymą;

131.5. integruoti dalykų turinį, diferencijuoti ugdymą;

131.6. iki 10 procentų dalykui skirtų pamokų organizuoti ne pamokų forma.

132. Mokykla sudaro sąlygas mokiniams:

132.1. savanoriškai užsiimti socialine-pilietine ar kita visuomenei naudinga veikla;

132.2. susipažinti su profesinės veiklos įvairove ir rinkimosi galimybėmis, planuoti savo tolesnį mokymąsi ir darbinę veiklą (t. y. karjerą). Mokiniams gali būti siūlomas pasirenkamasis ugdymo karjerai modulis;

132.3. rengti ir įgyvendinti projektus, brandos darbus;

132.4. formuoti savo pasiekimų aplankus, kuriuose kaupiami mokinių pažangos ir pasiekimų įrodymai, taip pat ir elektroninius, orientuotus į tolesnio gyvenimo kelio pasirinkimą. Mokiniams gali būti siūlomas pasirenkamasis dalykas, per kurio pamokas jie mokosi reflektuoti savo mokymąsi, rengia pasiekimų aplanką ir kelia tolesnio mokymosi tikslus;

132.5. per mokymosi dienas, skirtas pažintinei kultūrinei veiklai, atlikti savanorišką veiklą, veiklą, susijusią su ugdymu karjerai.

133. Mokiniui, kuris mokosi savarankišku ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, individualioms konsultacijoms skiriama iki 15 procentų, o grupėms – 40 procentų bendrųjų ugdymo planų 137 punktu nustatyto savaitinių pamokų skaičiaus.

134. Mokykla, kurioje yra viena gimnazijos III arba viena gimnazijos IV klasė, pagal turimas mokymo lėšas pasirenka tinkamiausią būdą, kaip įgyvendins vidurinio ugdymo programą pagal dalykų bendrojo ir išplėstinio kursų programas ir užtikrins mokymo kokybę. Rekomenduojama lietuvių kalbos ir literatūros, matematikos ir gimtosios kalbos mokymui(si) sudaryti atskiras laikinąsias grupes, atsižvelgiant į mokinių

pasirinkimą mokytis pagal dalyko bendrojo ar išplėstinio kurso programą, o užsienio kalbos – į kalbos mokėjimo lygį. Mokykla, atsižvelgdama į mokinių pasirinkimą ir jų individualius ugdymo planus, modeliuoja jiems kokybišką vidurinio ugdymo programos įgyvendinimą.

ANTRASIS SKIRSNIS
UGDYMO SRIČIŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS

135. Vidurinio ugdymo programą sudaro šios ugdymo sritys: dorinis ugdymas (etika ir tikyba), kalbos (lietuvių kalba ir literatūra, kitos gimtosios kalbos, užsienio kalbos), matematika, gamtamokslinis ugdymas (biologija, chemija, fizika, integruotas gamtos mokslų kursas), socialinis ugdymas (istorija, geografija, integruotas istorijos ir geografijos kursas, teisė, religijotyra, filosofija, ekonomika ir verslumas, psichologija), meninis ugdymas (dailė, muzika, šokis, teatras, grafinis dizainas, filmų kūrimas, fotografija, kompiuterinės muzikos technologijos, menų pažinimas), informacinės technologijos, technologijos, kūno kultūra, bendrųjų kompetencijų ugdymo sritis.

136. **Ugdymo sritys.**

136.1. **Dorinis ugdymas.**

136.1.1. Mokinys renkasi vieną dalyką – etiką arba tikybą (tradicinės religinės bendruomenės ar bendrijos). Siekiant užtikrinti dalyko mokymosi programos tęstinumą ir nuoseklumą, rekomenduojama rinktis etiką ar tikybą dvejiems mokslo metams.

136.1.2. Mokiniai, pasirinkę etiką, gali mokytis filosofinės etikos arba rinktis taikomosios krypties profesinės etikos, šeimos etikos arba etikos ir kino modulius.

136.1.3. Pasirinkę katalikų tikybą, mokiniai gali mokytis pagal dalyko modulius: katalikybė ir pasaulio religijos, pašaukimai gyvenimui, Šventasis Raštas – gyvenimo kelionė arba religijos filosofija.

136.2. **Kalbos.**

136.2.1. **Lietuvių kalba ir literatūra.**

136.2.1.1. Išplėstiniu kursu rekomenduojama mokyti ne daugiau kaip 25 mokinius. Esant daugiau mokinių, rekomenduojama vieną pamoką (iš dalykui numatytų per savaitę) skirti individualizuotam ir diferencijuotam mokymui, pritaikytam pagal mokinių gebėjimus ir polinkius, laikinosiose grupėse.

136.2.1.2. Mokykla gali siūlyti mokiniams rinktis pasirenkamuosius dalykus, pavyzdžiui: retoriką, kūrybinį rašymą, visuotinę literatūrą, lotynų kalbą, antikos kultūrą ar kt.

136.2.1.3. Mokykla gali siūlyti lietuvių kalbos ir literatūros programą papildančius pasirenkamuosius dalyko modulius. Mokiniai iš mokykloje siūlomų modulių programų renkasi pagal polinkius ir interesus: kalbos vartojimo praktikos, viešojo kalbėjimo, šiuolaikinės literatūros, kūrybinio rašymo ir kt. Moduliai sudaro galimybę individualizuoti ugdymo turinį pagal mokinių poreikius, mokyklos specifiką.

136.2.1.4. Rekomenduojama siūlyti mokiniams atlikti projektinius, tiriamuosius, kūrybinius ir brandos darbus, konsultuoti mokinius.

136.2.1.5. Išplėstinį kursą gimnazijos III–IV klasėse rekomenduojama rinktis mokiniams, kurių lietuvių kalbos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo įvertinimai yra ne žemesni kaip šeši balai. Jei mokinys, turėdamas žemesnį įvertinimą, nori rinktis lietuvių kalbos ir literatūros išplėstinį kursą, jam turėtų būti sudarytos sąlygos mokymosi pasiekimams, įgytiems iki vidurinio ugdymo programos, pagerinti (pavyzdžiui, papildomi lietuvių kalbos vartojimo moduliai, konsultacijos).

136.3. **Užsienio kalbos.**

136.3.1. Nustačius, kad mokinio pasiekimai (nesvarbu, ar mokinys pagal pagrindinio ugdymo programą mokėsi tos kalbos kaip pirmosios, ar kaip antrosios užsienio kalbos) yra:

136.3.1.1. B1 lygio, pagal vidurinio ugdymo programą siūloma rinktis B2 lygio kursą;

136.3.1.2. A2 lygio, pagal vidurinio ugdymo programą siūloma rinktis B1 lygio kursą;

136.3.1.3. A1 lygio, pagal vidurinio ugdymo programą siūloma rinktis A2 lygio kursą.

136.3.2. Užsienio kalbų modulių programos papildo B2, B1 arba A2 kurso programas. Mokiniai iš mokykloje siūlomų modulių programų renkasi pagal polinkius ir interesus. Vienai kalbai galima rinktis dau-

giau negu vieną modulio programą. Pasirenkamieji moduliai teikia galimybę diferencijuoti ugdymo turinį, atsižvelgiant į mokinių poreikius, mokyklos specifiką. Mokykloje mokiniams gali būti siūloma rinktis užsienio kalbos modulio programas (pavyzdžiui, profesinės kalbos, debatų, literatūros, šalies pažinimo, kūrybinio rašymo, kalbėjimo įgūdžių ugdymo ir pan.).

136.4. **Matematika.** Organizuojant matematikos mokymą, rekomenduojama:

136.4.1. plėsti mokiniui siūlomų rinktis matematikos modulių programų įvairovę: „Logikos įvadas“, „Įrodymo metodai. Sekos“, „Funkcijos“;

136.4.2. naudotis informacinėmis komunikacinėmis technologijomis, skaitmeninėmis mokomosiomis programomis. Ypač rekomenduojama naudotis atvirojo kodo dinaminės matematikos programa „GeoGebra“, apimančia geometriją, algebrą, statistiką;

136.4.3. mokiniams renkantis matematikos mokymosi kursą III, IV gimnazijos klasėse atsižvelgti į matematikos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rezultatus. Išplėstinį kursą rekomenduojama rinktis mokiniams, kurių pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo vertinimai ne žemesni kaip šeši balai. Bendrąjį matematikos kursą gali rinktis visi mokiniai. Jei mokinys, turėdamas penkis ir mažiau balų, nori rinktis išplėstinį matematikos kursą, jam turėtų būti sudarytos sąlygos mokymosi spragoms įveikti (pavyzdžiui, papildomi moduliai, konsultacijos).

136.5. **Informacinės technologijos.** Jei mokinys, pasirinkęs išplėstinį kursą, pagrindinėje mokykloje nesimokė pasirinkto modulio (išskyrus Duomenų bazių kūrimo ir valdymo modulį), jam sudaromos sąlygos papildomai mokytis išlyginamojo modulio temų. Išlyginamųjų modulių programos atitinka Informacinių technologijų pagrindinio ugdymo bendrosios programos Programavimo pradmenų, Kompiuterinės leidybos pradmenų arba Tinklalapių kūrimo pradmenų modulių programas.

136.6. **Gamtamokslinis ugdymas.** Plėsti mokiniui siūlomų rinktis gamtos mokslų dalykų ar modulių programų (pavyzdžiui, biotechnologijų, biofizikos, biochemijos ir pan.) įvairovę.

136.7. **Socialinis ugdymas.** Iš pasirenkamųjų dalykų mokinys gali rinktis: ekonomiką ir verslumą, filosofiją, religijotyrą, teisę, psichologiją ir kt.

136.8. **Meninis ugdymas.** Mokinys gali rinktis bent vieną iš meninio ugdymo programų: dailės, filmų kūrimo, fotografijos, grafinio dizaino, menų pažinimo, kompiuterinių muzikos technologijų, muzikos, šokio, teatro ar mokyklos parengtą integruotą menų programos kursą. Mokinys gali rinktis ir kitas menų programas iš pasirenkamųjų dalykų.

136.9. **Technologinis ugdymas.**

136.9.1. Mokinys gali rinktis vieną iš technologijų programos krypčių: turizmo ir mitybos; statybos ir medžio apdirbimo; taikomojo meno, amatų ir dizaino; tekstilės ir aprangos; verslo, vadybos ir mažmeninės prekybos; mechanikos, mechaninio remonto vieną ar kelis modulius. Mokykla gali siūlyti ir kitas technologijų programos kryptis, modulius, derindama juos su konkrečia formaliojo profesinio mokymo programa, o ją įgyvendinti profesiniam mokymui skirtoje bazėje.

136.9.2. Mokinys mokosi pagal pasirinktos technologijų krypties pasirinktą modulį (arba kelis tos krypties modulius) dvejus metus bendrųjų ugdymo planų 137 punktu nustatytą pamokų skaičių. Mokyklos ugdymo plane turi būti numatyta galimybė prireikus keisti mokinio pasirinktą kryptį, modulį, programos kursą.

136.9.3. Mokiniui, baigusiam technologijų išplėstinio kurso programą ir ketinančiam tęsti mokymąsi pagal profesinio mokymo programą, atitinkančią jo baigtą technologijų kryptį, mokymosi pasiekimus profesinio mokymo teikėjas gali įskaityti, vadovaudamasis Ankstesnio mokymosi pasiekimų užskaitymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. ISAK-72 „Dėl Ankstesnio mokymosi pasiekimų užskaitymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

136.9.4. Į vidurinio ugdymo programą profesinio mokymo programos moduliai įtraukiami, vadovaujantis Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašu.

136.10. **Kūno kultūra.**

136.10.1. Mokinys renkasi bendrąją kūno kultūrą ir (arba) iš mokyklos siūlomų sporto šakų pageidaujamą sporto šaką (pavyzdžiui, krepšinį, futbolą, tinklinį ir kt.).

136.10.2. Kūno kultūros pasiekimai mokinio pageidavimu gali būti vertinami pažymiais arba įrašu „įskaityta“. Mokinio, kuris ketina pasirinkti sporto krypties studijas, kūno kultūros mokymosi pasiekimus siūloma vertinti pažymiais. Vidurinio ugdymo programoje kūno kultūros mokymas neintensyvinamas.

136.10.3. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių kūno kultūros ugdymas organizuojamas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 122.9.3, 122.9.4, 122.9.5 papunkčiais.

137. **Vidurinio ugdymo programai grupinio mokymosi forma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę ir per dvejus metus:**

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę	Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Dorinis ugdymas	2		
Tikyba		2	-
Etika		2	-
Kalbos			
Lietuvių kalba ir literatūra	8	8	10
Lietuvių kalba ir literatūra*	11	11	13
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių) *	8	8	10
Užsienio kalbos:		Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B2 mokėjimo lygį
Užsienio kalba (...)	6	6	6
Užsienio kalba (...) *	6	6	6
		Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Socialinis ugdymas	4		
Istorija		4	6
Geografija		4	6
Integruotas istorijos ir geografijos kursas		4	
Matematika	6	6	9
Informacinės technologijos		2	4
Gamtamokslinis ugdymas	4		
Biologija		4	6
Fizika		4	7
Chemija		4	6
Integruotas gamtos mokslų kursas		4	–
Meninis ugdymas ir technologijos	4		
Dailė		4	6
Muzika		4	6
Teatras		4	6
Šokis		4	6
Menų pažinimas		4	6
Kompiuterinės muzikos technologijos		4	6
Grafinis dizainas		4	6
Fotografija		4	6
Filmų kūrimas		4	6
Technologijos (kryptys)			
Turizmas ir mityba		4	6
Statyba ir medžio apdirbimas		4	6
Tekstilė ir apranga		4	6
Taikomasis menas, amatai ir dizainas		4	6
Verslas, vadyba ir mažmeninė prekyba		4	6
Mechanika, mechaninis remontas		4	6

Kitos technologijų kryptys		4	6
Integruotas menų ir technologijų kursas		4	6
Kūno kultūra	4–6		
Bendroji kūno kultūra		4/6	8
Pasirinkta sporto šaka		(4–6)	
Žmogaus sauga**	0,5	0,5	0,5
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai			
Projektinė veikla / Brandos darbas			
Mokinio pasirinktas mokymo turinys		Iki 26 Iki 22 *	Iki 26 Iki 22*
Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui per savaitę	28 pamokos per savaitę; 31,5 pamokos per savaitę*		
Neformalusis vaikų švietimas (valandų skaičius klasei)	6 (201 valanda)		
Mokinio ugdymo poreikiams tenkinti	24 pamokos per savaitę dvejiems metams		
Maksimalus pamokų skaičius klasei, esant 3 ir daugiau gimnazijos III klasių, – 51 pamoka per savaitę, mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, – 54 pamokos per savaitę. Minimalus pamokų skaičius klasei, esant vienai gimnazijos III klasei, – 43 pamokos per savaitę, mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, – 46 pamokos per savaitę. Klasei gali būti skiriama ir daugiau pamokų, atsižvelgiant į mokinių mokymosi poreikius ir neviršijant mokymui skirtų lėšų.			

Pastabos:
* mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba;
** integruojama į ugdymo turinį.

138. Bendrųjų ugdymo planų prieduose nurodomas:

138.1. specializuoto ugdymo krypties programų (vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programų) įgyvendinimas (1 priedas);

138.2. vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su profesinio mokymo programa (2 priedas);

138.3. vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas ligoninės ir sanatorijos mokyklose (3 priedas);

138.4. vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas vaikų socializacijos centruose (4 priedas);

138.5. asmenų, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, vidurinio ugdymo organizavimas (5 priedas);

138.6. suaugusiųjų vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas (6 priedas).

IV SKYRIUS

MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMOSI POREIKIŲ (IŠSKYRUS ATSIRANDANČIUS DĖL IŠSKIRTINIŲ GABUMŲ), UGDYMO ORGANIZAVIMAS

IV skyrius
Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus atsirandančius dėl išskirtinių gabumų), ugdymo organizavimas

PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS

139. Mokykla, rengdama mokyklos ar mokinio individualųjį ugdymo planą, turi sudaryti sąlygas mokiniui, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių, gauti kokybišką ir poreikius atitinkantį ugdymą ir būtiną švietimo pagalbą. Mokykla, dėl objektyvių priežasčių negalinti teikti ugdymo, tenkinančio mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, ir būtinos švietimo pagalbos, mokiniui turi pasiūlyti kitokią pagalbą, padedančią mokytis, teisės aktų nustatyta tvarka rasti kitą mokyklą, galinčią tenkinti mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, pagalbos ir paslaugų reikmes ugdymo procese.

140. Mokykla mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą organizuoja, vadovaudamasi Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 „Dėl Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir šio skyriaus nuostatomis (jei šis skyrius nereglamentuoja, mokykla vadovaujasi kitomis bendrųjų ugdymo planų nuostatomis, reglamentuojančiomis švietimo programų įgyvendinimą) ir atsižvelgia į:

140.1. formaliojo švietimo programą;

140.2. mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą;

140.3. specialiojo ugdymo ir švietimo pagalbos reikmę, švietimo pagalbos specialistų, mokyklos vaiko gerovės komisijos, pedagoginių psichologinių ar švietimo pagalbos tarnybų rekomendacijas;

140.4. mokyklos galimybes (specialistų komanda, mokymo(si) aplinka, mokymo ir švietimo pagalbos lėšos).

141. Mokykla, pritaikydama ugdymo planą mokinių reikmėms ir vadovaudamasi bendruosiuose ugdymo planuose pagrindinio ar vidurinio ugdymo dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičiumi, nurodytu bendrųjų ugdymo planų 123, 124, 137 punktuose, taip pat mokyklos, klasės, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, vadovaudamosi bendrųjų ugdymo planų 90–92 punktais, gali:

141.1. iki 30 procentų koreguoti dalykų programoms įgyvendinti skiriamų savaitinių pamokų skaičių (nemažindamos nustatyto mokiniui minimalaus pamokų skaičiaus per savaitę):

141.2. planuoti specialiąsias pamokas ir (ar) didinti pamokų skaičių, skirtą meniniam, technologiniam ugdymui, kitų dalykų mokymui, socialinei veiklai, taip pat ugdymui profesinei karjerai;

141.3. keisti specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių per mokslo metus, atsižvelgdamos į mokinio reikmes, švietimo pagalbos specialistų, vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas;

141.4. trumpinti pamokų trukmę 5 minutėmis, o šį laiką skirti mokinio ugdomajai veiklai keisti, sveikatą tausojančioms pertraukoms organizuoti;

141.5. keisti dienos ugdymo struktūrą (nepamokinis išdėstymas), atsižvelgdamos į mokinio galias ir sveikatą, poilsio poreikį;

141.6. formuoti nuolatines ar laikinąsias grupes, pogrupius iš tos pačios ar skirtingų klasių mokinių, kurių skaičių grupėje, pogrupyje nustato pati mokykla, atsižvelgdama į mokymo lėšas, mokinio ugdymosi poreikius, turimas mokymo(si) sąlygas ir mokymo priemones.

142. Individualus ugdymo planas rengiamas:

142.1. mokiniui, kurio specialiųjų ugdymosi poreikių negali tenkinti bendrasis mokyklos ar klasės ugdymo planas;

142.2. atsižvelgiant į ugdymo programą, pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos rekomendacijas, ugdymo formą ir mokymo organizavimo būdą, mokyklos galimybes;

142.3. mokiniui, turinčiam vidutinių, didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ir besimokančiam bendrosios paskirties klasėje;

142.4. mokiniui, kuris mokosi nuotoliniu ar savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu;

142.5. kai mokiniui pagal pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir mokyklos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas tam tikru laikotarpiu reikia intensyvios pedagoginės ir švietimo pagalbos;

142.6. bendradarbiaujant mokytojams, mokiniams, mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams), švietimo pagalbos specialistams ir kitoms institucijoms, kurias prireikus kaip konsultantus kviečiasi mokykla.

143. Vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos siūlymu, tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimu mokiniui, turinčiam vidutinių, didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymas gali būti pritaikomas taip:

143.1. mokinys dėl klausos sutrikimo, įvairių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo sutrikimų, intelekto sutrikimų (taip pat ir nepatikslinto intelekto sutrikimo), judesio ir padėties sutrikimų, kochlearinių implantų, dėl bendrųjų mokymosi sutrikimų, taip pat turintis mokymosi sunkumų dėl nepalankios aplinkos, gali vėliau pradėti mokytis pirmosios užsienio kalbos, mokytis tik vienos užsienio kalbos arba pradėti vėliau mokytis antrosios užsienio kalbos;

143.2. mokykloje, kurioje įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, besimokantis ir bendrųjų ugdymo planų 142.1 papunktyje išvardytų sutrikimų turintis mokinys gali nesimokyti užsienio kalbos;

143.3. tiems, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, šioje programoje prasidedančius dalykus mokykla gali pradėti įgyvendinti metais vėliau, juos sieti su mokinių praktiniais interesais, kasdiene gyvenimo patirtimi; mokymas gali būti organizuojamas atskiromis veiklomis;

143.4. tiems, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, jei ugdymas įgyvendinamas pagal bendrųjų ugdymo planų 123 ir 124 punktus, vietoje kelių tos srities dalykų mokykla gali siūlyti integruotas šių sričių dalykų pamokas, dalykų modulius, projektines veiklas, skirtas esminėms srities dalykų ir bendrosioms kompetencijoms įgyti;

143.5. kompleksinių negalių ir (ar) kompleksinių sutrikimų, į kurių sudėtį įeina klausos sutrikimai (išskyrus nežymų klausos sutrikimą), turintis mokinys gali nesimokyti užsienio kalbų. Užsienio kalbų pamokų laikas gali būti skiriamas lietuvių, lietuvių gestų kalbai mokyti;

143.6. mokinys, turintis klausos sutrikimą (išskyrus nežymų), gali nesimokyti muzikos;

143.7. judesio ir padėties bei neurologinių sutrikimų (išskyrus lengvus) turintis mokinys gali nesimokyti technologijų;

143.8. vietoj bendrųjų ugdymo planų 143.1, 143.2, 143.3, 143.4, 143.5, 143.6, 143.7 papunkčiuose nurodytų dalykų mokinys gali rinktis individualaus ugdymo plano dalykus, tenkinančius specialiuosius ugdymosi poreikius, gauti pedagoginę ar specialiąją pedagoginę pagalbą, o tautinės mažumos kalba besimokantis mokinys – mokytis lietuvių kalbos;

143.9. mokinys, atleistas nuo dalyko mokymosi pagal šį bendrųjų ugdymo planų punktą, laikomas baigusiu pagrindinio ugdymo programą, jei kitų ugdymo plano dalykų įvertinimai yra patenkinami.

144. Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos ir socialinių įgūdžių ugdymo programos įgyvendinimas nurodomas 7 priede.

ANTRASIS SKIRSNIS
MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMOSI POREIKIŲ, PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMAS

145. Mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami pagal Bendrosiose programose numatytus pasiekimus ir vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 68–78 punktų nuostatomis.

146. Mokinio, kuris mokosi pagal pritaikytą bendrojo ugdymo dalykų programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal šioje programoje numatytus pasiekimus, vertinimo kriterijai aptariami su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, susitaria-

ma, kokiais aspektais bus pritaikomas mokinio pasiekimų vertinimas ir pa(si)tikrinimų būdai, kaip jie derės su Bendrosiose programose numatytais pasiekimų lygiais.

147. Dėl mokinio, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą arba Socialinių įgūdžių ugdymo programą, mokymosi pasiekimų vertinimo (būdų, periodiškumo) ir įforminimo susitariama mokykloje. Susitarimai priimami, atsižvelgiant į mokinio galias ir vertinimo suvokimą, specialiuosius ugdymosi poreikius, numatomą pažangą, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus. Vertinimo būdus renkasi mokykla (vertinimo įrašai „įskaityta“, „neįskaityta“, aprašai, pažymiai ir kt.).

TREČIASIS SKIRSNIS
SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS IR SPECIALIOSIOS PAGALBOS MOKINIAMS TEIKIMAS

148. Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti ugdymo veiksmingumą.

149. Mokykla specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą mokiniui teikia, vadovaudamasi teisės aktais ir įgyvendindama pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir mokyklos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas.

150. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama:

150.1. vadovaujantis Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

150.2. ugdymo proceso metu ar pasibaigus ugdymo procesui;

150.3. specialiųjų pratybų forma: individualios, pogrupinės (2–4 mokiniai), grupinės (5–8 mokiniai). Mokiniams, turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, pagalba gali būti teikiama ir specialiųjų pamokų forma;

150.4. kai mokykloje nėra reikiamos specializacijos specialiųjų pedagogų (tiflopedagogo, surdopedagogo), mokiniui, kuriam rekomenduota papildoma specialioji pedagoginė pagalba, skiriama nuo 2 iki 4 valandų per savaitę individualioms specialiojo pedagogo konsultacijoms ir (ar) papildomai dalyko mokytojo pagalbai.

151. Specialioji pagalba:

151.1. teikiama, vadovaujantis Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“;

151.2. teikiama mokytojo padėjėjo, gestų kalbos vertėjo, skaitovo;

151.3. teikiama ugdymo proceso metu.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMOSI POREIKIŲ, MOKYMAS NAMIE

152. Mokinio, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymą namie savarankišku ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais organizuoja mokykla, pagal vaiko gerovės komisijos ir pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos, gydytojų rekomendacijas sudariusi individualų ugdymo planą mokymosi namie laikotarpiui.

153. Mokiniui, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo arba pagal bendrojo ugdymo pritaikytą programą, mokyti namie mokykla skiria pamokų, vadovaudamasi bendrųjų ugdymo planų 97–100 ir 154–160 punktais, 1 ar 2 pamokos gali būti skiriamos specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms, o mokiniui, kuris mokosi tautinės mažumos kalba, – 2 papildomos valandos lietuvių kalbai mokyti.

154. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą:

154.1. mokiniui, turinčiam nežymų intelekto sutrikimą, mokymas namie organizuojamas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 97–100 punktais, 1 ar 2 pamokos gali būti skiriamos specialiosioms pamokoms ar specialiosioms pratyboms;

154.2. mokiniui, turinčiam klausos sutrikimą (išskyrus nežymų), mokyti namie skiriama ne mažiau kaip 8 valandos per savaitę, ugdo surdopedagogas ar logopedas, turintį regos sutrikimą (išskyrus nežymų) ugdo tiflopedagogas;

154.3. specialusis pedagogas, atsižvelgdamas į individualius gebėjimus, kartu su tėvais (globėjais, rūpintojais) sudaro individualų ugdymo planą, konsultuoja tėvus (globėjus, rūpintojus);

154.4. mokiniui, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų, rekomenduojama 1–2 valandas per savaitę skirti gydomajai mankštai;

154.5. mokiniui, kuris mokosi tautinės mažumos kalba, turinčiam specialiųjų ugdymosi poreikių ir ugdomam namie, lietuvių kalbai mokyti gali būti skiriamos papildomos 1–2 valandos per savaitę;

154.6. mokiniui, turinčiam vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, mokyti namie skiriama ne mažiau kaip 8 valandos per savaitę, ugdo specialusis pedagogas.

PENKTASIS SKIRSNIS
MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMOSI POREIKIŲ IR BESIMOKANČIŲ PAGAL BENDROJO UGDYMO IR PRITAIKYTAS BENDROJO UGDYMO PROGRAMAS, UGDYMAS

155. Mokiniui, kuris mokosi pagal bendrojo ugdymo ar pritaikytą bendrojo ugdymo programą ir turi specialiųjų ugdymosi poreikių, mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 123, 124 ir 137 punktuose dalykų programoms įgyvendinti nurodomu savaitinių pamokų skaičiumi, kuris gali būti koreguojamas iki 20 procentų. Bendras pamokų ir neformaliojo švietimo pamokų skaičius gali būti mažinamas ar didinamas 1 ar 2 pamokomis.

156. Sutrikusios klausos mokiniui mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 123, 124 ir 137 punktais:

156.1. atsižvelgiant į klausos netekimo laiką, kalbos išsivystymo lygį, turimus tarties įgūdžius ir gebėjimą bendrauti kalba, ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti;

156.2. kurčio ir neprigirdinčio mokinio ugdymo plane turi būti skiriama: lietuvių gestų kalbai – 2–3 pamokos, lietuvių kalbai – 6–8 pamokos;

156.3. kurčias ir neprigirdintis mokinys mokomas totaliosios komunikacijos žodiniu ar dvikalbiu metodu, atsižvelgiant į individualius gebėjimus ir tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus;

156.4. 9–10 klasėse iš mokinio ugdymo(si) poreikius tenkinančių pamokų 3 pamokos per savaitę skiriamos mokyti individualizuotai ir diferencijuotai bei karjeros valdymo kompetencijoms ugdyti;

156.5. mokiniui tarties, kalbos mokymo ir klausos lavinimo specialiosioms pratyboms skiriama: 5 klasėje – 2 pamokos, 6–12 klasėse – po 1 pamoką per savaitę, turintiems kochlearinius implantus – po 2 pamokas per savaitę. Pratybų ir lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti.

157. Sutrikusios regos mokiniui mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 123, 124 ir 137 punktais. Ugdymo plane specialiosios pamokos ir specialiosios pratybos skiriamos:

157.1. silpnaregiui mokiniui, kuriam gresia pavojus apakti, individualioms pratyboms (iki ketverių metų) mokyti Brailio rašto skiriamos 1 ar 2 pamokos per savaitę, kursas gali būti intensyvinamas;

157.2. aklam (regėjimo aštrumas nuo šviesos pojūčio iki 0,04) ir silpnaregiui (regėjimo aštrumas – 0,05–0,1) mokiniui regėjimui lavinti galima skirti 1 ar 2 pamokas per savaitę (turint mokymo lėšų). Šis kursas gali būti intensyvinamas;

157.3. tiflopedagoginė pagalba aklam ir žymią silpnaregystę (regėjimo aštrumas su korekcija geriau matančia akimi nuo 0,05 iki 0,1) turinčiam mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, yra privaloma;

157.4. neregintiam mokiniui mobilumo lavinimo individualioms pratyboms skiriama po 1 pamoką per savaitę. Šios pamokos gali būti skiriamos ir kasdienio gyvenimo bei komunikaciniams įgūdžiams ugdyti.

158. Kurčneregio mokinio individualus ugdymo planas sudaromas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 7 priedu. Ugdyti kurčneregį gali tiflopedagogas arba surdopedagogas pagal mokinio individualų ugdymo planą.

159. Sutrikusios kalbos ir kitos komunikacijos mokiniui mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 123, 124 ir 137 punktais. Ugdymo plane specialiosios pamokos skiriamos tarčiai, kalbai ir klausai lavinti:

159.1. specialiosioms pratyboms 5–8 klasėse skiriama po 2 pamokas trims mokiniams per savaitę, 9–10 klasėse – po 0,5 pamokos mokinio kalbai ir komunikacijai lavinti;

159.2. mokiniui, bendraujančiam alsernatyvios komunikacijos būdu, tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 0,5–1 pamoką per savaitę (mokinys mokomas individualiai ar diferencijuotai).

160. Judesio ir padėties sutrikimų turinčiam mokiniui mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 123, 124 ir 137 punktais. Ugdymo plane specialiosios pamokos turėtų būti skiriamos gydomajai kūno kultūrai, sensomotorikai lavinti, kompiuteriniams įgūdžiams formuoti, komunikaciniams gebėjimams ugdyti:

160.1. mokiniui, sergančiam cerebriniu paralyžiumi ar turinčiam judesio ir padėties sutrikimų (išskyrus lengvus), individualioms gydomosios kūno kultūros pratyboms skiriama 1 ar 2 pamokos per savaitę;

160.2. mokiniui, bendraujančiam alternatyvios komunikacijos būdu, 5–10 klasėse tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokas. Pratybų ir komunikacinės, pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti;

160.3. 4–8 mokinių grupei gali būti skiriamos 2–3 gydomosios kūno kultūros pamokos per savaitę.

161. Bendrojo ugdymo dalykų programas pritaiko mokytojas, atsižvelgdamas į mokinio gebėjimus ir galias, specialiojo pedagogo ir (ar) kitų vaiko gerovės komisijos narių rekomendacijas. Kai mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų, mokytoją gali konsultuoti mokyklą aptarnaujančios pedagoginės psichologinės ar švietimo pagalbos tarnybos ir (ar) savivaldybės administracijos švietimo padalinių specialistai.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS
APAKUSIŲ 18 METŲ IR VYRESNIŲ ASMENŲ SOCIALINIS UGDYMAS

162. Apakę 18 metų ir vyresni asmenys socialiai ugdomi namie:

162.1. apakusių asmenų socialinio ugdymo programoms įgyvendinti skiriamų valandų skaičius per savaitę:

Ugdymo kryptys	Skiriama valandų per savaitę
Brailio rašto mokymas Orientacija erdvėje ir savarankiškas judėjimas Kompiuterinis raštingumas Kasdienio gyvenimo ir komunikacijos įgūdžių ugdymas	4

162.2. apakusį 18 metų ir vyresnį asmenį namie moko tiflopedagogas;

162.3. ugdymo kryptys parenkamos ir individualus ugdymo planas sudaromas, atsižvelgiant į apakusio asmens gebėjimus ir pageidavimus;

162.4. Brailio raštui mokyti skiriama iki 60 valandų, orientacijos erdvėje ir savarankiško judėjimo įgūdžiams ugdyti – iki 90 valandų, savitarnos ir buitiniams įgūdžiams lavinti – iki 60 valandų.

1 priedas

SPECIALIZUOTO UGDYMO KRYPTIES PROGRAMŲ (PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO KARTU SU DAILĖS, MENŲ, MUZIKOS, SPORTO AR KITU UGDYMU PROGRAMŲ) ĮGYVENDINIMAS

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų
pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų
bendrųjų ugdymo planų
1 priedas

SPECIALIZUOTO UGDYMO KRYPTIES PROGRAMŲ (PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO KARTU SU DAILĖS, MENŲ, MUZIKOS, SPORTO AR KITU UGDYMU PROGRAMŲ) ĮGYVENDINIMAS

I skyrius
Bendrosios nuostatos

1. Mokykla, vykdanti specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programas), vadovaujasi Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos) ir atitinkamomis specializuoto ugdymo krypties programomis: Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programų) dailės ugdymo dalimi, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. V-656 „Dėl Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programų) dailės ugdymo dalies patvirtinimo“, Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programų) muzikos ugdymo dalimi, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2013 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. V-655 „Dėl Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programų) muzikos ugdymo dalies patvirtinimo“, Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su inžineriniu ugdymu programų) inžinerinio ugdymo dalimi, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. V-735 „Dėl Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su inžineriniu ugdymu programų) inžinerinio ugdymo dalies patvirtinimo“, Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programų) sporto ugdymo dalimi, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. V-1010 „Dėl Specializuoto ugdymo krypties programų (pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programų) sporto ugdymo dalies patvirtinimo“. Mokykla, sudarydama ugdymo planą, vadovaujasi bendrųjų ugdymo planų nuostatomis ir kitais pagrindinį ir vidurinį ugdymą reglamentuojančiais teisės aktais.

2. Specializuoto ugdymo krypties programą sudaro privalomi, programą papildantys ir mokinio pasirenkami dalykai.

3. Mokykla, įgyvendinanti specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programas), gali perskirstyti iki 25 procentų bendruosiuose ugdymo planuose skiriamo bendro pamokų skaičiaus ir dalykų turinio.

4. Specializuoto ugdymo krypties programų (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programų) dailės, menų, muzikos, sporto ir kito ugdymo dalykų mokymas gali būti integruojamas į neformalųjį švietimą.

5. Pasirenkamuosius dalykus mokinys renkasi savarankiškai iš rekomenduojamų pagal jo pasirinktą pagrindinį programos dalyką. Pasirenkamiesiems dalykams mokytis naudojamos valandos, skirtos neformaliajam švietimui.

6. Mokiniai, kurie mokosi pagal:

6.1. specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programas), privalo mokytis keturių pagrindinių specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programos) dailės ugdymo dalies dalykų ir trijų šią programą papildančių dalykų;

6.2. specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programas), 5–8 klasėje privalo mokytis trijų, gimnazijos I–IV klasėje – keturių muzikos ugdymo dalies branduolio dalykų ir ne mažiau kaip dviejų branduolį papildančių dalykų;

6.3. specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programas), turi mokytis trijų specializuoto ugdymo krypties programos sporto ugdymo dalies dalykų;

6.4. specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su inžineriniu ugdymu programas), privalo mokytis vieną inžinerinio ugdymo pagrindinį dalyką – inžineriją, gimnazijos I–IV klasėje – vieną programą papildantį dalyką – projektavimą. Mokiniui 5–8 klasėje ir gimnazijos I–IV klasėje privalomas bent vienas pasirenkamasis dalykas per mokslo metus;

6.5. specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ir vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programas) atlikėjo raiškos (išskyrus choro dainavimo ir dirigavimo 5–6 klasėje), balso ugdymo, bendrojo fortepijono, dainavimo, garso režisūros, kompozicijos, improvizacijos, dirigavimo, muzikos teorijos dalyko, mokosi nuosekliai, individualiai mokomi mokytojo, jiems taikoma pavienio mokymosi proceso organizavimo forma.

7. Specializuoto ugdymo programos dalykų pamokos, suderinus su mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais), mokyklų tarybų pritarimu gali vykti šeštadieniais.

II skyrius
Specializuoto ugdymo krypties programų (pagrindinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programų) įgyvendinimas

8. Specializuoto ugdymo krypties programoms (pagrindinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programoms) įgyvendinti gali būti naudojamos mokinio ugdymosi poreikiams tenkinti skirtos pamokos. Neformaliojo švietimo valandų skaičių galima didinti 1–2 valandomis klasei.

9. Įgyvendinant specializuoto ugdymo krypties programas (pagrindinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programas), technologijų dalykas gali būti keičiamas specializuoto ugdymo krypties programos dailės, menų, muzikos, sporto ar kito ugdymo dalykais. Įgyvendinant specializuoto ugdymo krypties programą (pagrindinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programą), kūno kultūros dalykas gali būti keičiamas specializuoto ugdymo krypties programos sporto ugdymo dalykais.

10. **Specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programos) dailės ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:**

Klasė / Dalykai	5	6	7	8	Pagrindinio ugdymo programos I dalyje (5–8 klasė)	I gimnazijos klasė	II gimnazijos klasė	Pagrindinio ugdymo programoje (iš viso)
Pagrindiniai dailės ugdymo dalies programos dalykai								
Dailės raiška	6;6;6			-	18	-		18
Dailės šaka	-		-	6	6	3;3		9
Piešimas	2;2		2;2		8	2;2		12
Kompozicija	2;2		2;2		8	2;2		12
Dailės ir architektūros istorija	1;1		1;1		4	1;1		6
Programą papildantys dalykai								
Keramika	-		-		-	2;2		2;2
Akvarelė	-		-		-	1;1		1;1
Projektavimas	-		-		-	1;1		1;1

11. **Specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programos) muzikos ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:**

Klasė / Dalykai	5	6	7	8	Pagrindinio ugdymo programos I dalyje (5–8 klasė)	I gimnazijos klasė	II gimnazijos klasė	Pagrindinio ugdymo programoje (iš viso)
Muzikos ugdymo dalies branduolio dalykai								
Individualiai mokiniui skiriamų valandų skaičius (išskyrus choro dainavimą ir dirigavimą 5–6 klasėse)								
Atlikėjo raiška arba muzikos teorija arba garso režisūra	2;2		2;2		8	2;2		12
Klasei, grupei skiriamų valandų skaičius (išskyrus bendrojo fortepijono ir balso ugdymo dalykus)								
Solfedžio	2;2		2;2		8	2;2		12
Muzikos istorija	2;2		2;2		8	2;2		12
Muzikos teorija ir harmonija	-		-			2;2		2;2
Branduolį pagal pagrindinį dalyką papildantys dalykai								
Bendrasis fortepijonas	1;1		1;1		4	1;1		6
Ansamblinis muzikavimas	1;1		1;1		4	1;1		6
Balso ugdymas (individualiai mokiniui skiriamos valandos)	1;1		1;1		4	1;1		6

12. **Specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programos) sporto ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:**

Klasė / Dalykai	5	6	7	8	Pagrindinio ugdymo programos I dalyje	I gimnazijos klasė	II gimnazijos klasė	Pagrindinio ugdymo iš viso
Sporto šaka	10;10		10;10		40	10;10		60
Sportas ir sveikata	1;1		1;1		4	1;1		6
Sporto pažinimas	1;1		1;1		4	1;1		6

13. **Specializuoto ugdymo krypties programos (pagrindinio ugdymo kartu su inžineriniu ugdymu programos) inžinerinio ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:**

Klasė / Dalykai	5	6	7	8	Pagrindinio ugdymo programos pirmojoje dalyje (5–8 klasė)	I	II	Pagrindinio ugdymo programoje (iš viso)
Pagrindinis inžinerinio ugdymo dalies programos dalykas								
Inžinerija	1;1		1;1		4	1;1		6
Inžinerinio ugdymo dalies programą papildantis dalykas								
Projektavimas						1;1		2
Inžinerinio ugdymo pasirenkamieji dalykai								
Pasirenkamasis dalykas	1;1		1;1		4	1;1		6

III skyrius
Specializuoto ugdymo krypties programų (vidurinio ugdymo kartu su dailės, menų, muzikos, sporto ar kitu ugdymu programų) įgyvendinimas

14. Mokykla sudaro sąlygas mokiniui pasirengti individualų ugdymo planą vadovaujantis vidurinio ugdymo programos aprašu, tvirtinamu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro, ir atitinkama specializuoto ugdymo krypties programa.

15. Mokinio neformaliojo švietimo valandų skaičių galima didinti 1–4 pamokomis.

16. **Specializuoto ugdymo krypties programos (vidurinio ugdymo kartu su dailės ugdymu programos) dailės ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:**

Dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę ir per dvejus metus	III gimnazijos klasė	IV gimnazijos klasė
Pagrindiniai dailės ugdymo dalies programos dalykai	18		
Dailės šaka		3	3
Piešimas		3	3
Kompozicija		1	2
Dailės ir architektūros istorija		2	1
Dailės ugdymo dalies programą papildantys dalykai	6		
Keramika		1	1
Akvarelė		1	1
Projektavimas		1	1

17. **Specializuoto ugdymo krypties programos (vidurinio ugdymo kartu su muzikos ugdymu programos) muzikos ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:**

Dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę ir per dvejus metus	III gimnazijos klasė	IV gimnazijos klasė
Muzikos ugdymo dalies branduolio dalykai	16		
Individualiai mokiniui skiriamų valandų skaičius			
Atlikėjo raiška arba muzikos teorija arba garso režisūra		2	2
Klasei, grupei skiriamų valandų skaičius (išskyrus bendrojo fortepijono, balso ugdymo, kompozicijos, improvizacijos dalykus)			
Solfedžio		2	2
Muzikos istorija		2	2
Muzikos teorija ir harmonija		2	2
Muzikos ugdymo dalies branduolį pagal pagrindinį dalyką papildantys dalykai	8		
Bendrasis fortepijonas (individualiai mokiniui skiriamos valandos)		1	1
Ansamblinis muzikavimas		1	1
Balso ugdymas (individualiai mokiniui skiriamos valandos)		1	1
Muzikos kūrinių analizė		1	1
Polifonija		-	1

18. **Specializuoto ugdymo krypties programos (vidurinio ugdymo kartu su sporto ugdymu programos) sporto ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:**

Dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę ir per dvejus metus	III gimnazijos klasė	IV gimnazijos klasė
Sporto šaka	20	10	10
Sportas ir sveikata	2	1	1
Sporto pažinimas	2	1	1

19. **Specializuoto ugdymo krypties programos (vidurinio ugdymo kartu su inžineriniu ugdymu programos) inžinerinio ugdymo daliai įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per savaitę:**

Dalykai	Minimalus pamokų skaičius privalomam turiniui per savaitę ir per dvejus metus	III gimnazijos klasė	IV gimnazijos klasė
Pagrindinis inžinerinio ugdymo dalies programos dalykas	6		
Inžinerija		1	1
Inžinerinio ugdymo dalies programą papildantis dalykas	2		
Projektavimas		1	1
Inžinerinio ugdymo pasirenkamieji dalykai	2		
Pasirenkamasis dalykas		1	1

2 priedas

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS KARTU SU PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų
pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų
bendrųjų ugdymo planų
2 priedas

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS KARTU SU PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

I skyrius
Bendrosios nuostatos

1. Mokykla, planuodama įgyvendinti pagrindinio ugdymo programą ar vidurinio ugdymo programą kartu su profesinio mokymo programa(-omis), formuodama ugdymo turinį, planuodama ugdymo sričių dalykų intensyvinimą, integravimą, ugdymo proceso vykdymo organizavimą, rengia mokyklos vykdomų programų įgyvendinimo planą.

2. Mokyklos vykdomų programų įgyvendinimo planas rengiamas, vadovaujantis bendraisiais ugdymo planais ir bendraisiais profesinio mokymo planais.

3. Pagrindinio ar vidurinio ugdymo organizavimas derinamas su atitinkamos profesinio mokymo programos įgyvendinimu.

4. Mokiniams, neturintiems 16 metų, mokykla privalo užtikrinti mokymosi tęstinumą pagal pagrindinio ugdymo programą.

5. Jei dėl mažo mokinių, kurie mokėsi skirtingos užsienio kalbos (vokiečių, prancūzų), skaičiaus arba dėl skirtingo pavienių mokinių kalbos mokėjimo lygio negalima suformuoti grupės, mokymas organizuojamas savarankišku arba nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu (pavienio mokymosi forma) arba bendradarbiaujama su kita mokykla, galinčia užtikrinti užsienio kalbos programos tęstinumą. Individualioms konsultacijoms savarankišku ir nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu gali būti skiriama iki 15 procentų šio priedo 9 ir 16 punktuose užsienio kalbai mokyti skiriamų pamokų.

6. Mokiniams, turintiems 18 metų, praktikos arba praktinio mokymo, jei jis vykdomas darbo vietoje, gali būti skiriama 40 valandų per savaitę.

7. Modulinės profesinio mokymo programos mokymosi pasiekimai apibendrinami baigus kiekvieną modulį. Į pusmečio mokymosi pasiekimų suvestinę įrašomi baigtų modulių įvertinimai.

8. Mokykla, suderinusi su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija arba dalyvių susirinkimu (savininku), mokinių atostogų datas, nurodytas bendruosiuose ugdymo planuose, gali keisti.

II skyrius
Pagrindinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su profesinio mokymo programa

9. **Kartu su trejų metų profesinio mokymo programa įgyvendinama pagrindinio ugdymo programos dalis, skiriama mokiniams, tęsiantiems mokymąsi pagal antrąją pagrindinio ugdymo programos dalį (II gimnazijos klasė). Programoms įgyvendinti 2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metais skiriama valandų:**

Ugdymo sritys / dalykai	Valandų skaičius I–II kursuose (Skliaustuose pateikiamas galimas pusmečių valandų skaičius per savaitę, kurį mokykla gali keisti)	Valandų skaičius III kurse	Valandų skaičius I–III kursuose
Profesinis mokymas			2102
Teorinis ir praktinis mokymas			1502
Praktika		600	600
Bendrieji profesinio mokymo dalykai			342
Civilinė sauga	20		20
Ekonomikos ir verslo pagrindai	Ne mažiau kaip 34 I kurse		80
Estetika			20
Profesijos informacinės technologijos			70
Lietuvių kalbos kultūra ir specialybės kalba			40
Kūno kultūra	68 (II kurse)	40	108
Iš viso valandų profesinio mokymo dalykams arba moduliams	1192	1248	2440
Bendrojo ugdymo dalykai			
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	34 (1)		
Kalbos			
Lietuvių kalba (gimtoji)	156 (5; 4)		
Lietuvių kalba (valstybinė)*	156 (5;4)		
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	136 (4)		
Užsienio kalba (1-oji)	102 (3)		
Užsienio kalba (2-oji)**	68 (2)		
Matematika	122 (4; 3)		
Informacinės technologijos	34 (1)		
Gamtamokslinis ugdymas			
Biologija	48 (1; 2)		
Fizika	68 (2)		
Chemija	68 (2)		
Socialinis ugdymas			
Istorija	68 (2)		
Pilietiškumo pagrindai	34 (1)		
Ekonomikos ir verslo pagrindai***	34 (1)***		
Geografija	48 (1; 2)		
Meninis ugdymas			
Dailė	34 (1)		
Muzika	34 (1)		
Kūno kultūra	68 (2)		
Žmogaus sauga* **	17 (0,5)***		
Iš viso valandų bendrojo ugdymo dalykams	986 1054*		986 1054*
Iš viso valandų profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo dalykams	2178 2246*	1248	3426 3494*

Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui per savaitę	33 35*		
Pažintinė ir kultūrinė veikla	Nuo 30 iki 60 val. grupei per mokslo metus		
Pamokos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti ir 9 klasės, I gimnazijos klasės dalykų programos patenkinamam pasiekimų lygiui	242 207*		242 207*
Neformalusis vaikų švietimas	120		

Pastabos:
* grupėms tautinių mažumų kalba;
** išskyrus grupes tautinių mažumų kalba;
*** integruojama į kito dalyko turinį.

10. Bendrųjų profesinio mokymo programos dalykų – profesijos informacinių technologijų, lietuvių kalbos kultūros ir specialybės kalbos, estetikos – rekomenduojama mokyti antraisiais ir (arba) trečiaisiais mokslo metais.

11. Pagrindinio ugdymo programos technologijų dalykas keičiamas profesinio mokymo programos dalykais.

12. Pagrindinio ugdymo programos ekonomikos ir verslumo dalyko programa integruojama į profesinio mokymo programos ekonomikos ir verslo pagrindų dalyko turinį. Mokiniams, 9 klasėje nesimokiusiems ekonomikos ir verslumo dalyko, pirmame kurse šiam dalykui mokyti skiriamos ne mažiau kaip 35 pamokos (2015–2016 mokslo metais) ir 36 pamokos (2016–2017 mokslo metais). Pagrindinio ugdymo dienyne dalykui „Ekonomika ir verslumas“ skiriamoje vietoje įrašoma, kad ši programa (35 valandos 2015–2016 mokslo metais ir 36 valandos 2016–2017 mokslo metais) integruota į profesinio mokymo programos dalyko turinį.

13. Žmogaus saugos bendroji programa integruojama į profesinio mokymo programos civilinės saugos turinį, kuriam pirmame kurse skiriamos ne mažiau kaip 8 pamokos. Pagrindinio ugdymo dienyne dalykui „Žmogaus sauga“ skiriamoje vietoje įrašoma, kad Žmogaus saugos bendroji programa (8 valandos) integruota į profesinio mokymo programos civilinės saugos dalyko turinį.

14. Mokinių ugdymo poreikiams tenkinti numatytos pamokos gali būti skiriamos mokyti dalykų, kurių po pirmųjų metų mokymosi pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį mokiniai nebuvo pasiekę patenkinamo pasiekimų lygio.

15. Individualizuota pagrindinio ugdymo programa kartu su profesinio mokymo programa nevykdoma.

III skyrius
Vidurinio ugdymo programos įgyvendinimas kartu su profesinio mokymo programa

16. **Trejų metų vidurinio ugdymo programai, vykdomai kartu su profesinio mokymo programa, vidurinio ugdymo programos dalykams įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius per dvejus metus ir profesiniam mokymui skiriamos valandos:**

Ugdymo sritys / dalykai	Profesiniam mokymui ir privalomam bendrojo ugdymo turiniui įgyvendinti (I–II kursuose)	Valandų skaičius per dvejus metus kursui / kalbos mokėjimo lygiui		Skiriamas valandų skaičius III kurse	Iš viso valandų I–III kursuose
		Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas		
Profesinis mokymas					2155
Teorinis ir praktinis mokymas					1555
Praktika				600	600
Bendrieji profesinio mokymo dalykai		-			230
Ekonomikos ir verslo pagrindai*					100

Lietuvių kalbos kultūra ir specialybės kalba*	34*				
Civilinė sauga	20				20
Profesijos informacinės technologijos*					70
Kūno kultūra				40	40
Iš viso valandų profesinio mokymo dalykams arba moduliams	897****			1488****	2385
Bendrojo ugdymo dalykai					
Dorinis ugdymas	2				
Tikyba		69	-		
Etika		69	-		
Kalbos					
Lietuvių kalba ir literatūra	8	276	345		
Lietuvių kalba ir literatūra** (ir kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų grupėms)	11	379	448		
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)**	8	276	345		
Gestų kalba (kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų grupėms)	2	138			
Užsienio kalbos		Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B2 mokėjimo lygį		
Užsienio kalba (...)	6	207	207		
Užsienio kalba (...)**	5	172	172		
Socialinis ugdymas	4				
Istorija		138	207		
Geografija		138	207		
Integruotas istorijos ir geografijos kursas		138			
Matematika	6	207	310		
Informacinės technologijos* **		69	138		
Gamtamokslinis ugdymas	4				
Biologija		138	207		
Fizika		138	241		
Chemija		138	207		
Integruotas gamtos mokslų kursas		138	–		
Menai* **					
Dailė		138	207		
Muzika		138	207		
Teatras		138	207		
Šokis		138	207		
Kompiuterinės muzikos technologijos		138	207		
Grafinis dizainas		138	207		
Fotografija		138	207		
Filmų kūrimas		138	207		
Kūno kultūra	4				
Bendroji kūno kultūra		138/207	276		
Pasirinkta sporto šaka arba kūno formavimas		138/207			
Žmogaus sauga*	0,5*				
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai					
Projektinė veikla / Brandos darbas					
Privalomieji bendrojo ugdymo dalykai	34 (1173) 44 (1517)**				1173 1517**

Mokinio laisvai pasirinktas mokymo turinys	207 104**		
Iš viso valandų profesinio mokymo dalykams ir vidurinio ugdymo dalykams	2277 2518**	1488	3765 4006**
Minimalus mokinio privalomų pamokų skaičius per savaitę	30 35**		
Pamokos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti	310		310
Neformalusis vaikų švietimas	220		

Pastabos:
* integruojama į kito dalyko turinį arba mokoma kaip savarankiško dalyko ar modulio;
** grupėms tautinių mažumų kalba;
*** mokinys gali rinktis kaip pasirenkamąjį dalyką;
**** mokykla gali priimti sprendimą perskirstyti profesinio mokymo dalykų valandas I–II ir III kursams neviršydama jai skiriamų lėšų.

17. Lietuvių kalbos kultūra ir specialybės kalba gali būti integruojama į lietuvių kalbos ir literatūros dalyką, profesijos informacinės technologijos ir ekonomikos ir verslo pagrindai – į profesinio mokymo dalykus.

18. Profesijos informacinės technologijos yra privalomas profesinio mokymo programos dalykas, tačiau mokinys, susidarydamas individualų ugdymo planą, gali rinktis ir informacinių technologijų dalyko kursą pagal vidurinio ugdymo bendrąją programą.

19. Vidurinio ugdymo programos technologijų ir meninio ugdymo dalykai keičiami profesinio mokymo programos dalykais.

20. Mokykla į mokinio laisvai pasirenkamų dalykų sąrašą gali įtraukti ir profesinio mokymo dalykus.

21. Trečiame kurse rudens, žiemos ir pavasario (Velykų) atostogų gali būti neskiriama.

22. Įgyvendinant dvejų metų Baleto artisto programą, profesiniam mokymui skiriama 1860 valandų, bendrojo ugdymo dalykams valandos skiriamos, vadovaujantis šio priedo 16 punktu. Suderinus su mokytojais, mokiniais ir jų tėvais, mokyklos tarybos pritarimu pamokos gali vykti šeštadieniais.

3 priedas

MOKINIŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS LIGONINĖS IR SANATORIJOS MOKYKLOSE

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų
pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų
bendrųjų ugdymo planų
3 priedas

MOKINIŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS LIGONINĖS IR SANATORIJOS MOKYKLOSE

I skyrius
Bendrosios nuostatos

1. Mokinio, kuris gydomas stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V-1405 „Dėl Mokinių mokymo stacionarinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje ir namuose organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2. Mokinio, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą, ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos).

3. Mokinio, kuris mokosi pagal Vidurinio ugdymo programą, ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), ir Vidurinio ugdymo programos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-1387 „Dėl Vidurinio ugdymo programos aprašo patvirtinimo“.

II skyrius
Ugdymo proceso organizavimas

4. Ligoninės mokykla ar savivaldybės vykdomosios institucijos ar jos įgalioto asmens paskirta bendroji bendrojo ugdymo mokykla (toliau – ligoninės mokykla) mokymui organizuoti rengia mokyklos ugdymo planą, vadovaudamasi bendrųjų ugdymo planų 123, 124, 137 punktais.

5. Ligoninės mokykloje kiekvienam mokiniui, mokomam kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu (grupinio mokymosi forma), per savaitę skiriama: 5 klasėje – 13 pamokų, 6, 7 klasėse – po 14 pamokų, 8, 9, 10, gimnazijos I–II klasėse – po 15 pamokų, III ir IV klasėse – po 14 pamokų. Neformaliojo švietimo veikloms organizuoti kiekvienai klasei skiriama po 2 neformaliojo ugdymo valandas. Mokiniai renkasi savo poreikius ir polinkius atitinkančias neformaliojo švietimo veiklas.

6. Ligoninės mokykloje mokinys, kuriam taikomas lovos režimas, arba nesusidarius mokinių klasei, mokomas pavienio mokymosi forma savarankišku ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, suderintu su gydančiuoju gydytoju. Konsultacijoms grupėse nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu skiriama 40 procentų, individualioms konsultacijoms savarankišku ir nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais – iki 15 procentų bendrųjų ugdymo planų 123, 124, 137 punktuose dalykams skiriamų pamokų.

7. Ligoninės mokykloje 5–8 klasės gali būti jungiamos po dvi klases, geriausiais būdais siekiant Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytų pasiekimų. Jungtinei klasei skiriamas savaitinių pamokų skaičius apskaičiuojamas taip: susumuojamas dviejų jungiamų skirtingų klasių mokiniui skiriamų pamokų skaičius (minimalus) per savaitę, numatytas bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose, apskaičiuojamas vidurkis ir nuo jo jungtinei klasei skiriama 70 procentų (pavyzdžiui, jeigu jungiamos 5 ir 6 klasės, šių klasių mokiniui skiriamas minimalus pamokų skaičius: 5 klasėje – 26 pamokos, 6 klasėje – 28 pamokos. Vidurkis – 27 pamokos, jungtinei klasei skiriama 70 procentų nuo vidurkio, t. y. 19 pamokų per savaitę). Neformaliojo švietimo veikloms – 3 valandos jungtinei klasei.

8. Sanatorijos mokykla Bendrosioms programoms įgyvendinti ir ugdymo procesui organizuoti rengia mokyklos ugdymo planą, vadovaudamasi bendrųjų ugdymo planų 123, 124, 137 punktais. Kiekvienam mokiniui, įvertinus jo fizines ir psichines galias, sudaromas individualus ugdymo planas.

9. Sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis tuberkuliozės formomis:

9.1. pagrindinio ugdymo programai, mokant kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais, įgyvendinti bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose numatytas minimalus privalomas mokinio pamokų skaičius mažinamas 20 procentų;

9.2. mokinio ugdymo poreikiams tenkinti 5–10 klasėse per savaitę skiriama 12 pamokų. Vienai klasei vidutiniškai – 3 pamokos. Šios pamokos skiriamos mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti;

9.3. neformaliojo švietimo veikloms 5–10 klasėse skiriama 13 valandų per savaitę. Mokykla jas paskirsto, atsižvelgdama į mokinių neformaliojo švietimo poreikius;

9.4. vidurinio ugdymo programai, kai mokoma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais, įgyvendinti skiriamas bendrųjų ugdymo planų 137 punkte numatytas pamokų skaičius.

10. Sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis tuberkuliozės formomis, nesusidarius jungtinei klasei ar kai gydantys gydytojai mokiniui paskiria lovos režimą, mokoma pavienio mokymosi forma savarankišku ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais, leidus gydančiajam gydytojui. Pagrindinio ar vidurinio ugdymo programai įgyvendinti konsultacijoms grupėse nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu skiriama 40 procentų, individualioms konsultacijoms – iki 15 procentų bendrųjų ugdymo planų 123, 124 ar 137 punktuose dalykams skiriamų pamokų.

11. Sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis ligomis (išskyrus įvairiomis tuberkuliozės formomis), pagrindinio ugdymo programai įgyvendinti bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose numatytas minimalus privalomas pamokų skaičius klasei mažinamas 35 procentais, kai mokoma kasdieniu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu. 5–10 klasėse per savaitę skiriama:

11.1. 9 pamokos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti, mokymosi pagalbai teikti. Klasei vidutiniškai skiriama 1,5 pamokos per savaitę;

11.2. 18 valandų vaikų neformaliojo švietimo veikloms. Mokykla jas paskirsto savo nuožiūra, atsižvelgdama į mokinių neformaliojo švietimo poreikius. Klasei vidutiniškai skiriamos 3 pamokos per savaitę.

12. Sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis ligomis (išskyrus įvairias tuberkuliozės formas), jungtinė klasė gali būti sudaroma, jungiant po dvi klases, geriausiais būdais siekiant Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytų pasiekimų. Sudaromai jungtinei klasei skiriamas savaitinių pamokų skaičius apskaičiuojamas taip: susumuojamas dviejų jungiamų klasių mokiniui skiriamų pamokų skaičius (minimalus) per savaitę, numatytas bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose, ir apskaičiuojamas vidurkis. Nuo vidurkio jungtinei klasei skiriama 80 procentų (pavyzdžiui, jeigu jungiamos 6 ir 8 klasės, šių klasių mokiniams skiriamas (minimalus) pamokų skaičius: 6 klasėje – 28 pamokos, 8 klasėje – 30 pamokų. Vidutinis klasei skiriamas pamokų skaičius – 29 pamokos, jungtinei klasei skiriama 80 procentų nuo vidutinio skaičiaus, t. y. 23 pamokos per savaitę). Neformaliojo švietimo veikloms – 3 valandos jungtinei klasei.

13. Sanatorijos mokyklos, suderinusios su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), atsižvelgdamos į mokinio sveikatą, gali priimti sprendimus į mokinių individualius ugdymo planus neįtraukti 1–3 dalykų, bet tai neturėtų neigiamai paveikti mokinių pasiekimų.

14. Vidurinio ugdymo programa sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis tuberkuliozės formomis, ir sanatorijos mokykloje, skirtoje mokiniams, sergantiems įvairiomis ligomis (iš-

skyrus įvairias tuberkuliozės formas), įgyvendinama, vadovaujantis Vidurinio ugdymo programos aprašu, Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis ir bendrųjų ugdymo planų 137 punktu.

15. Ligoninės ar sanatorijos mokykloje nesusidarius mokinių klasei, mokoma pavienio mokymosi forma savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu ar nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, suderintu su gydančiuoju gydytoju. Konsultacijoms grupėse nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu skiriama 40 procentų, individualioms konsultacijoms savarankišku ir nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais – iki 15 procentų bendrųjų ugdymo planų 5, 9, 11 punktuose dalykams skiriamų pamokų.

4 priedas

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS JAUNIMO MOKYKLOSE, VAIKŲ SOCIALIZACIJOS CENTRUOSE IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS VAIKŲ SOCIALIZACIJOS CENTRUOSE

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų
pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų
bendrųjų ugdymo planų
4 priedas

PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS JAUNIMO MOKYKLOSE, VAIKŲ SOCIALIZACIJOS CENTRUOSE IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS VAIKŲ SOCIALIZACIJOS CENTRUOSE

I skyrius
Bendrosios nuostatos

1. Vaikų socializacijos centrų veikla organizuojama, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu.

2. Pagrindinio ugdymo programas jaunimo mokyklos ir mokyklos, kuriose suformuotos jaunimo klasės, ir vaikų socializacijos centrai įgyvendina, vadovaudamiesi Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, tvirtinamu švietimo ir mokslo ministro, pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, bendraisiais ugdymo planais.

3. Vidurinio ugdymo programa vaikų socializacijos centre įgyvendinama, vadovaujantis Vidurinio ugdymo programos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-1387 „Dėl Vidurinio ugdymo programos aprašo patvirtinimo“, Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos).

II skyrius
Ugdymo proceso organizavimas

4. Kiekvienam vaikui, ugdomam vaikų socializacijos centre, jaunimo mokykloje, mokykloje, kurioje suformuotos jaunimo klasės, sudaromas individualus ugdymo planas, atsižvelgiant į ugdymo tikslus, vaiko turimą mokymosi patirtį, polinkius, mokymosi poreikius ir į reikiamą mokymosi pagalbą.

5. Vaikų socializacijos centrui, jaunimo mokyklai, mokyklai, kurioje suformuotos jaunimo klasės, formuojant ir įgyvendinant mokyklos ugdymo turinį, rekomenduojama:

5.1. integruoti dalykų turinį ir priimti sprendimus dėl skiriamo pamokų skaičiaus integruotiems dalykams mokyti;

5.2. perskirstyti bendrųjų ugdymo planų 123 ir 124 punktuose nustatytą pamokų skaičių tarp dalykų iki 25 procentų. Perskirstyti galima tarp kelių ar keliolikos dalykų. Perskirstytą laiką rekomenduojama skirti mokytis patrauklaus ir aktualaus turinio dalykų moduliams, kurie prisidėtų prie mokinių pasiekimų gerinimo, sudarytų sąlygas dalyko mokytis kitaip (pavyzdžiui, mokiniai, mokydamiesi staliaus darbų, galėtų atlikti matematines užduotis, per informacinių technologijų pamokas – lietuvių kalbos užduotis ir pan.). Mokykloje turi būti susitarta, kaip numatoma panaudoti perskirstytą mokymosi laiką;

5.3. keisti iki 25 proc. Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų turinio, pritaikant jį pagal mokinių mokymosi poreikius;

5.4. iki 15 procentų dalykui skirtų pamokų organizuoti kitokia forma: projektine ar kitokia mokiniams patrauklia veikla. Mokykloje susitariama, kokiomis konkrečiomis dienomis per mokslo metus bus mokomasi ne pamokų forma (pavyzdžiui, galima numatyti, kad kiekvieno mėnesio paskutinę dieną mokomasi ne pamokų forma);

5.5. per dieną keisti formaliojo ir neformaliojo švietimo veiklų organizavimą (pavyzdžiui, po dviejų ar trijų pamokų organizuoti neformaliojo švietimo veiklas, paskui vėl – pamokas);

5.6. dalykui mokytis per dieną skirti ne vieną, o dvi viena po kitos vykstančias pamokas, kad būtų sudaryta galimybė ilgiau mokytis to paties dalyko;

5.7. siūlyti mokiniams pasirinkti ikiprofesinio mokymo dalyką, kurio programą rengia mokykla, atsižvelgdama į mokyklos mokymosi aplinką ir mokinių praktinius mokymosi poreikius ir polinkius. Ikiprofesinio ugdymo organizavimas turi būti siejamas su šiam ugdymui būtina mokymosi aplinka;

5.8. teikti mokiniams reikiamą mokymosi pagalbą, atsižvelgiant į Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytus pasiekimų lygius. Mokykla turi užtikrinti, kad teikiama mokymosi pagalba atitiktų mokinių gebėjimus. Mokymosi pagalbai teikti naudojamos pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti;

5.9. žmogaus saugos dalyko programą integruoti į ikiprofesinį ugdymą;

5.10. sudaryti sąlygas rinktis dalykų modulius pagal polinkius ir gebėjimus, vadovaujantis Mokymosi krypčių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-715 „Dėl Mokymosi krypčių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašo patvirtinimo“;

5.11. neformaliojo vaikų švietimo veikloms vaikų socializacijos centre organizuoti skirti iki 4 valandų per savaitę;

5.12. ikiprofesinį ugdymą organizuoti per neformaliajam vaikų švietimui skirtas valandas.

6. Vidurinio ugdymo programai įgyvendinti pamokų skaičius nurodytas Bendrųjų ugdymo planų 137 punkte.

7. Ikiprofesinio ugdymo dalyko programa, skirta į praktinę veiklą orientuotam ugdymui, padeda mokiniui didinti mokymosi motyvaciją, aktyviai susipažinti su profesijomis ir ugdyti bendrąsias kompetencijas. Ikiprofesinio ugdymo dalyko programą rengia mokyklos mokytojai.

8. Ikiprofesinio ugdymo dalyko programą sudaro privalomas įvadinis (iki 17 valandų) modulis ir pasirenkamieji savarankiški arba tęstiniai moduliai. Įvadinis modulis skirtas supažindinti mokinius su Lietuvos ūkio šakomis, joms priklausančiomis profesijomis, su mokykloje įgyvendinama ikiprofesinio ugdymo programa ir galimybe rinktis modulius. Dėl pasirenkamųjų modulių temų, jų apimties ir modulių skaičiaus mokykloje tariamasi, atsižvelgiant į mokinių interesus, fizinę mokymosi aplinką, galimybę naudotis kitomis, netradicinėmis aplinkomis (profesinio mokymo bazė, muziejai ir kt.).

9. Ikiprofesinio ugdymo dalykas įvedamas nuo 8 klasės. Ugdymo procesas pradedamas visiems mokiniams privalomu įvadiniu moduliu ir organizuojamas taip, kad 8 klasėje mokiniai galėtų susipažinti ir išbandyti visus mokykloje siūlomus ikiprofesinio ugdymo programos modulius, derinti juos su profesiniu veiklinimu, motyvuotai ir kryptingai juos rinktis 9–10 klasėse. Rekomenduojama ikiprofesinio ugdymo procesą organizuoti taip, kad mokinys per visą dalyko programos mokymosi laiką galėtų pasirinkti kuo daugiau ir įvairesnių modulių.

10. Jaunimo mokykla, priėmusi sprendimą įgyvendinti ikiprofesinį ugdymą, gali ikiprofesinio ugdymo moduliams įgyvendinti skirti iki 40 procentų mokykloje įgyvendinamo ugdymo turinio, perskirstydama bendrųjų ugdymo planų 123 ir 124 punktuose nustatytą pamokų skaičių tarp dalykų iki 40 procentų. Pamokų perskirstymas derinamas: valstybinės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – su savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija, savivaldybės mokyklos (biudžetinės įstaigos) – su savivaldybės vykdomąja institucija ar jos įgaliotu asmeniu, valstybinės ir savivaldybės mokyklos (viešosios įstaigos) ir nevalstybinės mokyklos – su savininku (dalyvių susirinkimu). Perskirstytą laiką rekomenduojama skirti ikiprofesinio ugdymo dalykui, dalykų moduliams, kurių turinys siejamas su Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų turiniu. Dalyko modulių turinys turėtų teikti galimybę mokytis dalyko patraukliau.

11. Į ikiprofesinio ugdymo programą jaunimo mokykla gali įtraukti formaliojo profesinio mokymo programos įvadinį modulį / profesijos mokymo dalyką (dalykus), vadovaudamasi Bendrojo ugdymo technologijų dalykų ir profesinio mokymo programos modulių užskaitos tvarkos aprašu. Jaunimo mokykla ikiprofesinio ugdymo programą gali įgyvendinti:

11.1. per mokyklos perskirstytą tarp dalykų pamokų laiką, be technologijų dalykui skirtų pamokų;

11.2. tik per mokyklos perskirstytą pamokų laiką;

11.3. per neformaliojo vaikų švietimo veikloms skirtą laiką;

11.4. 8 klasėje skirti 3 valandas, 9–10 klasėse – po 4 valandas.

12. Dirbančio jaunimo klasėse, skirtose 16–17 metų dirbantiems jaunuoliams, ugdymas gali būti organizuojamas pagal suaugusiųjų pagrindinio ar profesinio mokymo programas kartu su pagrindinio ugdymo programa.

5 priedas

ASMENŲ, KURIEMS LAIKINAI ATIMTA AR APRIBOTA LAISVĖ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų
pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų
bendrųjų ugdymo planų
5 priedas

ASMENŲ, KURIEMS LAIKINAI ATIMTA AR APRIBOTA LAISVĖ, UGDYMO ORGANIZAVIMAS

I skyrius
Bendrosios nuostatos

1. Perauklėjimo ar bausmės atlikimo vietoje ugdymas organizuojamas, vadovaujantis Suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, bendrojo lavinimo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. balandžio 8 d. nutarimu Nr. 264 „Dėl suimtųjų ir nuteistųjų, atliekančių laisvės atėmimo bausmes, bendrojo lavinimo ir profesinio mokymo organizavimo“.

2. Asmenų mokymas pagal pagrindinio ugdymo programas įgyvendinamas, vadovaujantis Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos).

3. Asmenų mokymas pagal Vidurinio ugdymo programas įgyvendinamas, vadovaujantis Vidurinio ugdymo programos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-1387 „Dėl Vidurinio ugdymo programos aprašo patvirtinimo“, Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos).

4. Asmenų mokymas pagal pagrindinio ugdymo programą ir vidurinio ugdymo programą organizuojamas, vadovaujantis Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, tvirtinamu švietimo ir mokslo ministro, bendraisiais ugdymo planais.

II skyrius
Ugdymo proceso organizavimas

5. Suimtųjų ir nuteistųjų asmenų mokymas pagal Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrąsias programas organizuojamas: sudarant individualų ugdymo planą ir skiriant asmeniui mokymosi organizavimo būdą, atsižvelgiant į mokyklos galimybes. Mokymas gali būti organizuojamas grupinio mokymosi forma kasdieniu ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais, pavienio mokymosi forma nuotoliniu mokymo proceso ar savarankišku mokymo proceso organizavimo būdais.

6. Jeigu mokykla Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrąsias programas įgyvendina:

6.1. grupinio mokymosi forma kasdieniu ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, programoms įgyvendinti skiriamas pamokų skaičius, numatytas bendrųjų ugdymo planų 123, 124, 137 punktuose;

6.2. pavienio mokymosi forma nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, konsultacijoms grupėje skiriama 40 procentų bendrųjų ugdymo planų 123, 124, 137 punktuose nustatyto pamokų skaičiaus;

6.3. pavienio mokymosi forma savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu, individualioms konsultacijoms skiriama iki 15 procentų bendrųjų ugdymo planų 123, 124, 137 punktuose nustatyto pamokų skaičiaus.

7. Įgyvendinant pagrindinio ugdymo programas perauklėjimo ar bausmės atlikimo vietoje, mokyklai rekomenduojama:

7.1. ugdymo procese taikyti mokymosi metodus, didinančius mokymosi motyvaciją, mokinių socializaciją ir resocializaciją;

7.2. perskirstyti tarp dalykų iki 40 procentų bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose nustatyto pamokų skaičiaus, integruoti dalykus, atsižvelgiant į mokinių turimą patirtį, ir numatyti, kaip bus siekiama Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose numatytų pasiekimų ir kompetencijų;

7.3. keisti iki 25 procentų Pagrindinio ugdymo bendrųjų programų ir Vidurinio ugdymo bendrųjų programų turinio pagal mokinių pasiekimus ir mokymosi poreikius;

7.4. asmenims, kurie mokosi grupinio mokymosi forma kasdieniu ar (ir) nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, jungtinėse klasėse ar laikinosiose grupėse skirti 80 procentų bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose nustatyto privalomo ugdymo laiko mokiniui per savaitę.

8. Asmenims, kuriems laikinai atimta ar apribota laisvė, užimtumo programas (ar jų dalį) galima įskaityti vietoje kai kurių bendrojo ugdymo dalykų programų ar jų dalies.

9. Mokyklos, vykdančios pagrindinio, vidurinio ugdymo programas, profesinio mokymo programas kartu su pagrindinio ugdymo programos antrąja dalimi ar profesinio mokymo programas kartu su vidurinio ugdymo programa, ir pataisos namai, vykdantys suimtųjų ir nuteistųjų užimtumo programas laisvės atėmimo vietose, privalo derinti mokinių individualius ugdymo planus, mokyklų įgyvendinamą ugdymo turinį ir mokyklų ugdymo planų projektus.

10. Asmenys, kuriems dėl laikinai atimtos ar apribotos laisvės draudžiama mokytis klasėje, grupėje ir nesant galimybių mokytis nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu (grupinio ar pavienio mokymosi formomis), mokosi savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu (pavienio mokymosi forma); konsultacijoms skiriama iki 15 procentų bendruosiuose ugdymo planuose tos klasės dalykui nustatyto minimalaus pamokų skaičiaus.

6 priedas

SUAUGUSIŲJŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų
pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų
bendrųjų ugdymo planų
6 priedas

SUAUGUSIŲJŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

I skyrius
Bendrosios nuostatos

1. Mokykla, vykdanti suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programas, vadovaujasi Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), o mokykla, vykdanti suaugusiųjų vidurinio ugdymo programas, vadovaujasi Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), ir Vidurinio ugdymo programos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2006 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. ISAK-1387 „Dėl Vidurinio ugdymo programos aprašo patvirtinimo“. Mokykla, sudarydama ugdymo planą, vadovaujasi bendrųjų ugdymo planų nuostatomis ir Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, kitais pagrindinį ir vidurinį ugdymą reglamentuojančiais teisės aktais.

2. Mokiniams, kurie mokosi pagal suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, 2015–2016, 2016–2017 mokslo metų trukmė nurodyta bendrųjų ugdymo planų 5.1, 5.2 papunkčiuose. Mokiniams skiriamos rudens, žiemos (Kalėdų), pavasario (Velykų) ir vasaros atostogos. Mokyklos sprendimu mokiniams, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, įskaitos gali būti organizuojamos per atostogas.

3. Suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių mokyklų suaugusiųjų klasės gali būti komplektuojamos kelis kartus per mokslo metus.

4. Suaugusių asmenų anksčiau įgytas išsilavinimas prilyginamas pagrindiniam išsilavinimui pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 20 d. įsakymą Nr. ISAK-661 „Dėl išsilavinimo prilyginimo“.

5. Kitos bendruosiuose ugdymo planuose išdėstytos bendrosios nuostatos, ugdymo programų vykdymo bendrosios nuostatos suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančiose mokyklose taikomos tiek, kiek neprieštarauja šiame priede išdėstytoms nuostatoms.

II skyrius
Suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų įgyvendinimas

6. Suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių mokyklų suaugusiųjų klasių mokiniams nėra privaloma fiziškai aktyvi pertrauka. Rekomenduojama mokyklai sudaryti sąlygas mokiniams užsiimti savanoriška veikla.

7. Savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu (pavienio mokymosi forma) gali mokytis suaugę asmenys, kuriems dėl laikinai atimtos ar apribotos laisvės draudžiama mokytis klasėje, grupėje ir nėra galimybių mokytis nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu (grupinio ar pavienio mokymosi formomis).

8. Asmenims, kurie teisės aktų nustatyta tvarka mokosi savarankišku mokymo proceso organizavimo būdu (pavienio mokymosi forma), konsultacijoms skiriama iki 15 procentų bendruosiuose ugdymo planuose tos klasės dalykui nustatyto minimalaus savaitinio pamokų skaičiaus.

9. 18 metų ir vyresnis mokinys, kuris mokosi pagal suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, gali nesimokyti menų, kūno kultūros, technologijų. Mokiniui, nepasirinkusiam kūno kultūros ar menų ar technologijų dalykų, pamokos gali būti skiriamos pagal mokinio poreikius kitiems pasirinktiems dalykams mokytis.

10. 18 metų ir vyresniam mokiniui, kuris mokosi pagal suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programas, vietoje technologijų galima siūlyti rinktis mokinio poreikius atitinkančias mokykloje parengtas ir mokyklos vadovo patvirtintas technologijų programas arba profesinio mokymo programos dalykus ar modulius, o tam, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programas, gali būti siūloma rinktis kitus jo mokymosi poreikius atitinkančius technologijų modulius, integruotus technologijų modulius arba profesinio mokymo programos dalykus ar modulius ir pan.

11. Neformaliojo švietimo valandos suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas vykdančių mokyklų suaugusiųjų klasėse gali būti skiriamos pasirinktoms saviraiškos programoms: meniniams, kalbiniams, sportiniams, sveikatos ugdymo, moksliniams, technologiniams, socialiniams, komunikacinių technologijų ir kitokiems mokinių gebėjimams ugdyti, mokinių konsultacijomis, neformaliajam švietimui.

12. **Dalykai ir jiems skiriamų savaitinių pamokų skaičius suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programoms įgyvendinti kasdieniu arba nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdais (grupinio mokymosi forma):**

Dalykų sritys, dalykai	5–6 klasės	7–8 klasės	Pagrindinio ugdymo programos pirmoji dalis (5–8 klasės)	Pagrindinio ugdymo programos antroji dalis (gimnazijos I–II, 9–10 klasės)	Pagrindinio ugdymo programa
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	2	2	4	2	6
Kalbos					
Lietuvių kalba (gimtoji)	8	8	16	9	25
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	8	8	16	6	22
Lietuvių kalba (valstybinė)	8	8	16	9	25
Užsienio kalba (1-oji)	6;4*	4	10;8*	4	14;12*
Užsienio kalba (2-oji)	2	4	6	4	10
Matematika	8	6	14	6	20
Gamtamokslinis ugdymas					
Gamta ir žmogus	2		2		2
Biologija		2	2	2	4
Fizika		2	2	2	4
Chemija		1	1	2	3
Informacinės technologijos	1	1	2	2	4
Socialinis ugdymas					
Istorija	2	2	4	2	6
Pilietiškumo pagrindai				1	1
Geografija	1	2	3	2	5
Ekonomika ir verslumas				1	1
Meninis ugdymas					
Dailė	2	2	4	2	6

Muzika	2	2	4	2;1*	6; 5*
Technologijos					
Technologijos	4	3	7	2,5	9,5
Kūno kultūra	2	1	3	1	4
Žmogaus sauga		1	1		1
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai					
Minimalus privalomų pamokų skaičius mokiniui	5 klasėje – 18;21* 6 klasėje – 20; 21*	7 klasėje – 18;21* 8 klasėje – 22;23*	78;86*	9 klasėje – 22;23* 10 klasėje –22;23*	121;132*
Pamokos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti	4	5;1*	9;1*	6;6*	15;7*
Neformalusis švietimas	0–4	0–4	0–8	0–5	
Projektinė veikla				0–2	

Pastaba:
*mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba.

13. **Dalykai ir jiems skiriamų savaitinių pamokų skaičius suaugusiųjų pagrindinio ugdymo programai įgyvendinti besimokantiesiems neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu:**

Klasė / Dalykų sritys, dalykai	Grupinės konsultacijos						
	5	6	7	8	I gimnazijos, 9	II gimnazijos, 10	Iš viso
Dorinis ugdymas (tikyba arba etika)	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,5
Kalbos							
Lietuvių kalba (gimtoji)	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	9–12
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	1,5–2	9–12
Lietuvių kalba (valstybinė)	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	6–9
Užsienio kalba (1-oji)	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	1–1,5	6–9
Užsienio kalba (2-oji)		0,5–1	0,5–1	0,5–1	0,5–1	0,5–1	2,5–5
Matematika	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	1,25–1,5	7,5–9
Ekonomika ir verslumas					0,25		0,25
Gamtamokslinis ugdymas							
Gamta ir žmogus	0,5	0,5					1
Biologija			0,5	0,5–1	0,5–1	0,5–1	3–5
Fizika			0,5	0,75–1	0,75–1	0,75–1	2,75–4
Chemija				0,75–1	0,75–1	0,75–1	2,25–3
Informacinės technologijos	0,5	0,5			(0,5)	(0,5)	1,75–2
Socialinis ugdymas							
Istorija	0,5	0,5	0,5	0,5–1	0,5–1	0,5–1	3–5
Pilietiškumo pagrindai						0,25	0,25
Geografija		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Meninis ugdymas							
Dailė	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,5
Muzika	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	1,5
Technologijos	0,5	0,5	0,5	0,25	(0,25)	0,25	2,5
Pasirenkamieji dalykai							
Pamokos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti	1	1	1	1	1–1,75	1–2	6–7,75

Iš viso (grupinėms konsultacijoms)	0–8	0–8	0–8	0–8	0–9	0–9	0–50
Projektai	0–1	0–1	0–1	0–1	0–1	0–2	0–7
Neformalusis švietimas					0–2 0–70	0–2 0–70	

14. Mokykla, atsižvelgdama į mokinių patirtį, priima sprendimą, kiek pamokų ar konsultacinių pamokų reikia skirti, kad būtų pasiekti pasiekimai, numatyti Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose.

15. Mokiniai, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, laiko visų savo individualaus ugdymo plano dalykų įskaitas. Įskaitų skaičius yra toks, kiek pamokų per savaitę skiriama mokytis dalykui, tačiau įskaitų per mokslo metus turi būti ne mažiau negu trys, jei ugdymo procesas organizuojamas trimestrais, ir ne mažiau negu dvi, jei ugdymo procesas organizuojamas pusmečiais.

16. Atskirais atvejais, esant mažam mokinių, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, skaičiui, gali būti formuojama mokinių, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, grupė. Dalykams mokytis grupėje turi būti skiriama ne mažiau kaip iki 15 procentų šio priedo 17 punkte dalykui skiriamų pamokų skaičiaus.

17. **Dalykai ir jiems skiriamų pamokų skaičius suaugusiųjų vidurinio ugdymo programai įgyvendinti per dvejus metus:**

Ugdymo sritys, dalykai	Minimalus pamokų skaičius	Pamokų skaičius (kasdienis arba nuotolinis mokymo proceso organizavimo būdas (grupinio mokymosi forma))		Pamokų skaičius (neakivaizdinis mokymo proceso organizavimo būdas)	
		Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas	Bendrasis kursas	Išplėstinis kursas
Dorinis ugdymas	2				
Tikyba		2	–	0,5	–
Etika		2	–	0,5	–
Kalbos					
Lietuvių kalba ir literatūra	6	6	8	3	4
Gimtoji kalba (baltarusių, lenkų, rusų, vokiečių)*	6	6	8	3	4
Lietuvių kalba ir literatūra*	8	8	9	3	4
Užsienio kalbos		Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B2 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį	Kursas, orientuotas į B1 mokėjimo lygį
Užsienio kalba ( )		5	5	2	2
Užsienio kalba ( )		5	5	2	2
Socialinis ugdymas	2				
Istorija		2	4	1,25	2
Geografija		2	4	1,25	2
Integruotas istorijos ir geografijos kursas		2	–	1,25	–
Matematika	5	5	8	2	4
Informacinės technologijos		2	3	0,5	1
Gamtamokslinis ugdymas	2				
Biologija		2	4	1,25	2
Fizika		2	4	1,25	2
Chemija		2	4	1,25	2
Integruotas gamtos mokslų kursas		2	–	1,25	–
Menai, technologijos, integruotas menų ir technologijų kursas	1,5				
Menai					
Dailė		1,5	2	0,5	1,5

Muzika		1,5	2	0,5	1,5
Teatras		1,5	2	0,5	1,5
Šokis		1,5	2	0,5	1,5
Menų pažinimas		1,5	2	0,5	1,5
Kompiuterinės muzikos technologijos		1,5	2	0,5	1,5
Grafinis dizainas		1,5	2	0,5	1,5
Fotografija		1,5	2	0,5	1,5
Filmų kūrimas		1,5	2	0,5	1,5
Technologijos (kryptys)					
Integruotas menų ir technologijų kursas		1,5	2	0,5	1,5
Technologijos					
Turizmas ir mityba		1,5	2	1	1,5
Statyba ir medžio apdirbimas		1,5	2	1	1,5
Tekstilė ir apranga		1,5	2	1	1,5
Taikomasis menas, amatai ir dizainas		1,5	2	1	1,5
Verslas ir vadyba bei mažmeninė prekyba		1,5	2	1	1,5
Mechanika, mechaninis remontas		1,5	2	1	1,5
Kitos technologijų kryptys		1,5	2	1	1,5
Integruotas menų ir technologijų kursas		1,5	2	1	1,5
Kūno kultūra	1,5				
Bendroji kūno kultūra		1,5	2	0,5	1,5
Pasirinkta sporto šaka		1,5	–	0,5	–
Žmogaus sauga		0,5**	–	–	–
Pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai					
Projektinė veikla / Brandos darbas					
Privalomi bendrojo kurso dalykai	25; 33*			12; 15*	12; 15*
Mokinio pasirinktas mokymo turinys		20; 14*	20; 14*	10; 7	10; 7*
Minimalus dalykų skaičius mokiniui	Kasdieniu ar nuotoliniu ir neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdais besimokantiesiems – 7 dalykai pasirinktu dalyko kursu. Neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu – 0–9 grupinės konsultacijos per savaitę.				
Neformalusis švietimas	Kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu besimokantiesiems – 6 valandos per savaitę (3 – gimnazijos III kl. ir 3 – gimnazijos IV kl.). Neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu besimokantiesiems – 2 valandos per savaitę (1 – gimnazijos III kl. ir 1 – gimnazijos IV kl.).				
Pamokos laikinosioms grupėms sudaryti	14 valandų per savaitę per dvejus metus besimokantiesiems kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, 6 valandos per savaitę per dvejus metus besimokantiesiems neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu.				
Individualios konsultacijos	Besimokantiesiems neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu dalykų individualioms konsultacijoms skiriama 0–4 savaitinių pamokų per dvejus mokslo metus.				

Pastabos:
*mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba;
**integruojama į dalykų mokymo turinį.

18. Mokiniai, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu pagal vidurinio ugdymo programą, laiko visų savo individualaus ugdymo plano dalykų įskaitas. Įskaitų skaičius yra toks, kiek pamokų per savaitę skiriama mokytis dalykui, tačiau įskaitų per mokslo metus turi būti ne mažiau negu trys, jei ugdymo procesas organizuojamas trimestrais, ir ne mažiau negu dvi, jei ugdymo procesas organizuojamas pusmečiais. Besimokantiesiems vidurinio ugdymo programos dalykų (išskyrus užsienio kalbas) pagal išplėstinį dalyko programos kursą įskaitų negali būti mažiau kaip aštuonios per dvejus mokslo metus.

19. Esant mažam mokinių, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, skaičiui, gali būti formuojama mokinių, kurie mokosi neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu, grupė. Dalykams mokytis neakivaizdiniu mokymo proceso organizavimo būdu grupėje turi būti skiriama ne mažiau kaip iki 15 procentų šio priedo 17 punkte dalykui skiriamų pamokų skaičiaus.

20. Asmeniui, kuris mokosi pagal suaugusiųjų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu pavienio mokymosi forma, konsultacijoms grupėse skiriama iki 40 procentų, individualioms konsultacijoms – ne mažiau kaip iki 15 procentų šio priedo 12, 13, 17 punktuose dalykui skiriamų pamokų skaičiaus.

7 priedas

PAGRINDINIO UGDYMO INDIVIDUALIZUOTOS PROGRAMOS IR SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

2015–2016 ir 2016–2017 mokslo metų
pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų
bendrųjų ugdymo planų
7 priedas

PAGRINDINIO UGDYMO INDIVIDUALIZUOTOS PROGRAMOS IR SOCIALINIŲ ĮGŪDŽIŲ UGDYMO PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

I skyrius
Bendrosios nuostatos

1. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą, mokyklos ar individualus ugdymo planas sudaromas, atsižvelgiant į mokinio intelekto sutrikimą (nežymus, vidutinis, žymus ar labai žymus), mokymosi formą, mokymo organizavimo būdą, ugdymą įgyvendinančios mokyklos paskirtį.

2. Socialinių įgūdžių ugdymo programa įgyvendinama mokyklos klasėse, skirtose specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams, rengiama mokiniui, atsižvelgiant į pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas.

II skyrius
Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos įgyvendinimas

3. Pagrindinio ugdymo individualizuota programa rengiama, atsižvelgiant į mokinio galias ir gebėjimus, pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas, mokyklos ar klasės paskirtį:

3.1. mokinio, turinčio nežymų ar vidutinį intelekto sutrikimą ir besimokančio bendrosios paskirties klasėje, ugdymas organizuojamas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktais, vietoje gamtos mokslų srities dalykų mokykla gali siūlyti integruotas gamtos mokslų pamokas. Tada mokinys gali nesimokyti fizikos ir chemijos;

3.2. mokinio, turinčio nežymų ar vidutinį intelekto sutrikimą ir besimokančio bendrosios paskirties klasėje, ugdymas organizuojamas, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktais ir šio priedo punktais. Socialinio ugdymo srities dalykus mokykla gali įgyvendinti nuo 6–7 klasės arba vietoje socialinių mokslų srities dalykų siūlyti integruotas socialinių mokslų pamokas;

3.3. specialiosiose klasėse (lavinamosiose), skirtose vidutinį, žymų ar labai žymų intelekto sutrikimą turintiems mokiniams, visų dalykų (išskyrus gydomąją kūno kultūrą arba taikomąją fizinę veiklą) moko vienas mokytojas, turintis specialiojo pedagogo kvalifikaciją. Išimtys taikomos mokykloje (lietuvių mokomąja kalba), kurioje įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, dorinio ugdymo (tikybos), muzikos, technologijų, kūno kultūros dalykams, jei mokytojas atsisako mokyti šių dalykų ar neturi tam reikiamo išsilavinimo;

3.4. mokykla gali organizuoti specialiųjų klasių, skirtų intelekto sutrikimą turintiems mokiniams, mokinių užimtumą ir per mokinių atostogas. Savanoriai aukštesniųjų klasių mokiniai, vykdantys socialinės veiklos programas, gali padėti mokytojui organizuoti šią veiklą;

3.5. mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, elgesio ir emocijų sutrikimų, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse galima skirti po 1 pamoką per savaitę kompiuteriniams, specialiųjų mokymo priemonių naudojimo įgūdžiams formuoti, pažinimo funkcijoms lavinti, dalykų spragoms šalinti.

4. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą dėl nežymaus intelekto sutrikimo, mokyklos ar individualus ugdymo planas rengiamas:

4.1. vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose nustatytu dalykų programoms įgyvendinti savaitiniu pamokų skaičiumi, kuris, atsižvelgiant į mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą, gali būti koreguojamas iki 25 procentų:

4.1.1. keičiamas (mažinamas, didinamas) dalykams skirtų pamokų skaičius;

4.1.2. numatoma papildoma mokytojo pagalba;

4.1.3. numatomos specialiosios pamokos;

4.1.4. didinamas pamokų skaičius, skirtas meniniam, technologiniam ugdymui, kitų dalykų mokymui, socialinei veiklai, karjeros kompetencijoms ugdyti;

4.1.5. keičiamas specialiųjų pamokų, pratybų ir individualiai pagalbai skiriamų valandų (pamokų) skaičių per mokslo metus, atsižvelgiant į mokinio reikmes, švietimo pagalbos specialistų, Vaiko gerovės komisijos ar pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas;

4.1.6. 1–2 pamokomis mažinamas minimalus privalomų pamokų skaičius, didinant neformaliojo švietimo valandų skaičių ar organizuojant veiklas, stiprinančias praktinius gebėjimus;

4.2. technologijų dalyko gali būti siūloma tik viena technologijų programa arba technologijų kryptis;

4.3. specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 0,5–1 pamoką per savaitę mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, įvairių raidos sutrikimų, elgesio ir (ar) emocijų, kalbėjimo ir (ar) kalbos sutrikimų.

5. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą dėl vidutinio intelekto sutrikimo, individualus ugdymo planas rengiamas:

5.1. besimokančiam bendrosios paskirties klasėje – integruotai, vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų 123, 124 punktuose nurodytu dalykų programoms įgyvendinti savaitinių pamokų skaičiumi, kuris, atsižvelgiant į mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą, gali būti koreguojamas iki 30 procentų;

5.2. besimokančiam klasėje ar mokykloje, skirtoje mokiniams, turintiems intelekto sutrikimą, – vadovaujantis bendrųjų ugdymo planų šio priedo 6 punktu;

5.3. specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 1 pamoką per savaitę mokiniui, bendraujančiam alternatyvios komunikacijos būdu. Tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokas. Pratybų ir komunikacinės, pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti.

6. **Pagrindinio ugdymo individualizuotos programos, skirtos turintiesiems vidutinį, žymų ir labai žymų intelekto sutrikimą, veikloms įgyvendinti skiriamų valandų skaičius per savaitę:**

Ugdymo metai, klasė / Dalykai / Veiklos sritis	5–6	7–8	9–10	Iš viso per 6 ugdymo metus
Dorinis ugdymas	2	2	2	6
Komunikacinė veikla* *arba*	8–10	8–10	8–10	24–30
Kalbos ir bendravimo ugdymas**				
Pažintinė veikla	7–10	7–10	7–10	21–30
Orientacinė veikla	5–8	5–8	5–8	15–24
Užsienio kalba***	0–4	0–4	0–4	0–4
Informacinės technologijos***	6–9	6–9	6–9	18–27
Meninė veikla	4–9	4–9	4–9	12–27
Fizinė veikla				
Pamokos mokinių ugdymo poreikiams tenkinti				
Pamokos mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti				
Specialioji veikla****	4–10	4–16	4–16	12–42
Gydomoji kūno kultūra				
Regos lavinimas				
Klausos lavinimas				
Komunikacinių gebėjimų ugdymas				
Pažintinių gebėjimų ugdymas				

Minimalus pamokų skaičius mokiniui	20/20	20/20	20/20	120
Maksimalus pamokų skaičius mokiniui	24/24	26/26	26/26	152
Neformalusis švietimas	4	4	4	12

Pastabos:
* kai ugdymas organizuojamas mokyklose, kuriose įteisintas mokymas tautinės mažumos kalba, lietuvių kalbai ugdyti turi būti skiriama ne mažiau laiko nei gimtajai kalbai;
** veikla, skiriama kurtiems ir neprigirdintiems vaikams (ją sudaro gestų kalba, sakytinė ir rašytinė lietuvių kalba) ar vaikams, bendraujantiems ne verbalinės komunikacijos, o alternatyvios komunikacijos būdu;
*** skiriama atsižvelgiant į mokinio ugdymosi poreikius, mokyklos mokymosi aplinkas, turimus specialistus ir poreikį, jei veikla neintegruojama su kitomis veiklomis;
**** skiriama sutrikusioms funkcijoms lavinti, specialiajai pagalbai teikti, atsižvelgiant į mokinio sutrikimų pobūdį.

7. Ugdymas veiklomis organizuojamas mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą dėl vidutinio, žymaus ir labai žymaus intelekto sutrikimo, pagal lentelėje nurodytą pamokų skaičių atskiriems ugdymo metams (klasei). Šios veiklos mokytojo nuožiūra gali būti jungiamos, keičiamos, atsižvelgiant į mokinio poreikius, sveikatą.

8. Mokiniui, sergančiam cerebriniu paralyžiumi, turinčiam judesio ir padėties sutrikimų (išskyrus lengvus), gydomosios kūno kultūros specialiosioms pratyboms skiriama po 2 pamokas per savaitę.

9. Mokiniui, turinčiam kompleksinių negalių, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo sutrikimų, specialiosioms pratyboms 5–10 klasėse skiriama po 1 pamoką per savaitę naudojimosi kompiuteriu ir specialiosiomis mokymosi priemonėmis įgūdžiams formuoti, pažinimo funkcijoms lavinti, kalbiniams ir komunikaciniams gebėjimams ugdyti.

10. 5–10 klasių mokiniui, bendraujančiam alsernatyvios komunikacijos būdu, tarties, kalbos ir komunikacijos lavinimo specialiosios pratybos gali būti integruojamos į komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokas. Pratybų, komunikacinės ir pažintinės veiklos, lietuvių kalbos pamokų turinys turi derėti.

III skyrius
Socialinių įgūdžių ugdymo programos įgyvendinimas

11. Mokykla, įgyvendindama Socialinių įgūdžių ugdymo programą, renkasi organizavimo formą, ugdymo turinį pateikia dalykais arba veiklomis, atsižvelgdama į asmens galias, mokykloje esančius specialistus, dalykų mokytojus.

12. **Socialinių įgūdžių ugdymo programai įgyvendinti skiriamų valandų skaičius per savaitę:**

Ugdymo metai / Dalykai / Veiklos sritis	I	II	III	Iš viso I–III mokymosi metais
Bendrasis ugdymas	12–14	12–14	12–14	38–42
Dorinis ugdymas	1	1	1	3
Komunikacinė veikla *arba*	3–5	3–5	3–5	9–15
Kalbos ir bendravimo ugdymas*				
Užsienio kalbos mokymas**	0–2	0–2	0–2	0–6
Pažintinė veikla	2	2	2	6
Orientacinė veikla	0–2	0–2	0–2	0–6
Informacinės technologijos**	0–2	0–2	0–2	0–6
Meninė veikla / technologijos	1–3	1–3	1–3	3–9
Fizinė (sveikatos ugdymo, stiprinimo) veikla	3	3	3	9
Mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams tenkinti skiriama veikla	12–14	14–16	14–16	38–46
Socialinio, technologinio (darbinio), meninio ugdymo veikla***	12–14	14–16	14–16	38–46
Savarankiškumo ugdymas****				
Technologinių, verslumo įgūdžių ugdymo, praktinė, projektinė veikla, pažinties su profesijomis veikla				

Iš viso	24–28	26–30	26–30	76–88
Neformalusis švietimas	2	2	2	6

Pastabos:
* veikla, skiriama kurtiems ir neprigirdintiems vaikams (ją sudaro gestų kalba, sakytinė ir rašytinė lietuvių kalba) ir intelekto sutrikimų turintiems vaikams, bendraujantiems alternatyvios komunikacijos būdu;
** veikla, organizuojama atsižvelgiant į mokyklos galimybes ir mokinių gebėjimus bei galias. Mokykla veiklą planuoja ir organizuoja, atsižvelgdama į ugdymo aplinką, mokinio galimybes ir poreikius;
*** veikla, skiriama mokinių meniniams ir technologiniams darbams, buities kultūrai, savitvarkai, namų ruošai, ūkio darbams;
**** veikla, skiriama pagrindinėms funkcijoms lavinti, specialiųjų priemonių (ugdymui skirtų techninės pagalbos priemonių, kompiuterinių technologijų, buities įrangos, buitinių įrankių) naudojimo ar kitiems kasdieniams savarankiškumą didinantiems įgūdžiams formuoti, orientacijos erdvėje, mobilumo, alternatyvios komunikacijos įgūdžiams ugdyti.

13. Įvairių socialinio ugdymo / technologinio (darbinio) ugdymo ir (ar) savarankiškumo ugdymo veiklų pamokų per savaitę skaičių galima keisti, atsižvelgiant į mokinių gebėjimus, mokyklos galimybes ir tėvų (globėjų, rūpintojų) bei mokinių pageidavimus. Veiklos gali būti keičiamos dalykais, atsižvelgiant į mokinio galias ir gebėjimus.

14. Įgyvendindama socialinio ugdymo veiklas, mokykla gali ieškoti šioms veikloms organizuoti pritaikytų, atvirų visuomenei socialinėje erdvėje esančių aplinkų, socialinių partnerių, galinčių sudaryti sąlygas šioms veikloms vykdyti, taip pat, bendradarbiaudama su kitomis mokyklomis, gali ieškoti universalaus dizaino įstaigų, galinčių padėti vykdyti šias veiklas.

15. Logopedinėms arba kitoms specialiosioms pratyboms skiriamos 2 pamokos 3 mokiniams per savaitę.

16. Individualioms gydomosios kūno kultūros pratyboms gali būti skiriama iki 2 pamokų per savaitę mokiniui, turinčiam cerebrinį paralyžių, judesio ir padėties sutrikimų.

17. Veiklos gali būti integruojamos, jungiamos, keičiamos, atsižvelgiant į mokinių ugdymosi poreikius, aplinkybes, dėl kurių koreguojamas ugdymo procesas.

2015–2016 IR 2016–2017 MOKSLO METŲ PAGRINDINIO IR VIDURINIO UGDYMO PROGRAMŲ BENDRIEJI UGDYMO PLANAI

2015-06-22. Tiražas 2 000 egz.
Išleido Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo aprūpinimo centras,
Geležinio Vilko g. 12, LT-03163 Vilnius
Spausdino UAB „Lodvila“, Sėlių g. 3A, LT-08125 Vilnius